

2652.

5878

Robert ja Bertram.
G. Kaeuer.

Eesti Rahva Muuseumile

Wanemuise
näitelauda
+ TARTUS. +

Handwritten signature in red ink

Eestirahwa Museumile

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

45414

R o b e r t j a B e r t r a m .

Jant laulude ja tantsudega 4 jaos.

G.Raederi järele kohalikkudesse

oludesse seatud.

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

Wanemuise näitelawa

Märtsi kuul 1918.

Ouverture.

I. jagu.

Pääsemine.

Robert } wangid.
 Bertram }
 Pedak, wangiwaht, endine soldat.
 Mihkel, tema õepoeg.
 Esimene)
 Teine } wahisoldat.
 Kolmas)
 Unterohwitser.
 Wangiwedajad ja wahisalgad.

Pahemat kätt kuni näitelawa keskpaigani kahekordne wangimaja: kolm külge paksust seinast, neljas - publikumi poole - lahti. Wangikongide kõrwal paremal pool alumisel korral on wangiwahi tuba: keset tuba laud, laua pääl lamp, latern ja tuletikud, pahemal pool laua ääres tool; paremal pool seina ääres wana tugitool; tagaseinas keskäl uks, pahemat kätt wäike söögikapp, paremat kätt ahi; pahemal pool külje seinas lihtne säng, selle kohal peegel ja seinakell. Alumisel korral olewal wangikongil on tagaseinas uks, pahemal pool seinas olekott magamiseks, paremal pool seinas raudwõrega aken, millel väljaspool laudadest wari oes; istepink ja laud. Teisel korral olew kong on niisamati sisse seatud. Wangiwahi toa kõrwal paremal pool on uks, mis wäikse oue pääle wiib ja mille ümber kõrge raudaed on. Paremat kätt kehe oespool nurga pääl on pääsissekäigu uks riiwide ja lukku-

dega, mille kaudu kõik peavad minema, kes wangi-
 gimajasse ehk säält wälja pääseda tähawad.
 Ükse kõrwal wäljaspool on wahimajake. Terwe
 ümbrus kujutab ühte linna osa. - Ohtune häma-
 rik, järjest läheb pimedamaks, pärast ajab wih-
 ma hoo üles, mis lõpuks tuule ja tormiga sada-
 ma hakkab.

1. etendus.

Pedak. Robert. Wahisoldatid.

Pedak. (wanas soldati mundris, loikab eestoas
 suure leiwapätsi küljest kanikaid ja wa-
 lab pangist wett kruuside sisse).

Robert. (on teise korra pääl kongis, magab ase-
 me pääl).

Wahisoldat. (kõnnib wahimaja ees edasi=tagasi)

Wahisalk. (läheb kohe pärast eesriide tõusmist,
 järgnewa laulu eelmängu ajal tagaseinas
 paremalt poolt pahemale üle näitekawa.)

Wahisoldat. (terwitab sojamehelikult möödami-
 nejat wahisalka)

Unterohwitser. (tuleb kohe pääle selle kahe
 soldatiga wahikorda wahetama: esimese wa-
 hisoldati asemele astub teine, mille järe-
 le teised jälle paremale poole ära marsi-
 wad; see sünnib järgnewa laulu ajal.)

N.1. Laul.

Pedak. (lõbuga)

Esimene mees on roodus
 Ikka unterohwitser.
 Munder seljas, hästi moodus
 Läikwast nahast saapasäär!
 Imestades waatab rahwas
 Seda sirget kroonumeest
 Tema olek ikka wahwas,
 Paistab wälja roodu ceest!
 Sellepärast ilma ees
 Unterwits on tähtis mees!

Robert. (üleskarates) Pagana pihta, küll kraak-

sub! See laulik wangiwaht ajab mind weel meelt ära heitma. (Käib edasi-tagasi).

Pedak. Kui ma seda laulukest laulan, touseb nooruse aeg elawalt silmade ette.

Robert. Ei lasta kõrge kroonu üksildustgi segamata maitsta; kui minult wabadus woetakse, siis lastagu mind vähemalt rahulikult magada.

Pedak. Wanasarwiku päralt, see oli aga aeg! Kes me oläme? Unterohwitser - mitmes lahingus olnud, hm - ja - kuidas kõik mind siis inestades wahtisiwad! Ja nüüd? Wana wäljateeninud soldat ja wangiwaht! Prr, mis küll inimesest wiimaks kõik saada ei wõi!

Robert. See wanapoiss laulab oma wäljateeninud kangelase häälega, nii et müürid wabisewad! Aga pea, igast asjast peab kasu saama. See wastukäja wanades müürides laseb arwata, et seinad mitte liiga paksud ei ole, woib olla, et weel kusgil praodgi sees on.

Pedak. Näe, juba pimedaks läheb. Siis tarwis minn puurilinnukestele toitu wiia. (Wõtab leiwakanikad korwiga ja wee kruusid ja läheb keskest wälja)

Robert. Selle pääle woiks juba pääsemise plaanikest sepitseda. (Läheb akna juurde) Aknaraud on küll weidi lödwad - wäljaspool see äraneetud laudkast ees ja teiselt korralt alla hüpata ei ole ka mitte polka tantimine. (wõtmed kõlisewad) Aga tassa, wõtmed kõlisewad. Minu üksildust segatakse.

Pedak. (teeb teisel korral kongi ukse wäljast poolt lukust ja riivist lahti ja astub sisse, paneb krausi ja leiwakanika laua pääle ja hoiab laternat käes).

2. etendus.

Pedak, Robert, Wahisoldat.

Pedak. Toon Teile ohtusööki.

Robert. Paremas seltskonnas ja kui peenemate

inimeste juurde tuldakse, üteldakse ilu-
sasti :Tere õhtust.

Pedak. Mis weel. Teie taolistega õige weel tem-
butada!

Robert. Ma palun rohkem auupaklik olla - mui-
du!

Pedak. Ehe! See on aga wigurimees! Niisugust
häbemata poissi ei ole ma weel näinud. Kas
Teie teate, kes ma olin? Unterohwitser, mit-
mes lahingus olnud - olin taganemise juu-
res ikka kõige taga! Kas Teie teate, kes
ma olen?

Robert. Muidugi mõista - wangimaja hoowikoer.

Pedak. Kes Teie leiwakanika kõrgemale riputa-
da wõib ja Teid ühte kabinetti juhutada,
kus Teil ülemeelikud mõtted juba ära lah-
tuma peawad.

Robert. Ilus! Kas Teie hotellis weel tühje tu-
basid on?

Pedak. Palju mitte - Teie sorti meeste arw
kaswab iga päewaga.

Robert. Wähenda oma sappi, wana kodurott. Teeme
ranu. Ulata mulle mu õhtusöök kätte. Mis
tood sa mulle täna, wana pupujuku?

Pedak. Hundinägu, kes on tema pupujuku?

Robert. Hundil on ka ilus nägu.

Pedak. Aga mitte niisugune wõllanägu, kui Teil!

Robert. Ilmas on mitmesuguseid nägusid. Nii
suur ongi see terve roogade wäljawalik,
mis sa mulle pakkud?

Pedak. Teie tahaksite küll igapäew iseaugust
praadi?

Robert. Kui wõimalik kõrwitsa=salatiga. - Ja
see kanikakene - kui häbelik! Terwitage
minu poolt selle wäikese wäljaandj loojat.

Pedak. Wüüd on mul Teie ninatarkusest küllalt!
Ma ei ole mitte selle tarwis siin, et Teie-
ga sõnu weeretama hakata.

Robert. Siis weereta ennast minu lähedusest
eemale, wana wärdjas!

Pedak. Mis?

Robert. Ei midagi!

Pedak. Oho! Ma ei lase ennast mitte sõimata. Ma

olin unterohwitser! Mitmes lahingus olnud!
 Homme kaeban ma Teie häbemata ülegpidami-
 se pärast. Pimedasse kongi peab Teid kinni
 pandama! Oota, sa jõmsikas - ma tahan sind
 veel opetada! (Läheb vihaseult ära, ust
 väljastpoolt kinni käänales).

Robert. Läheb kättemaksmist sepitsedes müraga
 ära! Robertike, seekord oled sa oma tääbara
 seisukorra mõjul rumala tembu ära teinud.
 Et sa ka oma naljasid jätta ei wõi! Rober-
 tikene - raudu - pime kong - wäga eksita-
 wad wäljawaated. Täna pean ma veel hästi
 kaaluna - see tähendab, kangutana. Aga enne
 mõni pala kehakinnituseks. (Sööb).

Pedak. (tuleb alles wihane oma tuppä). Saata-
 na pära! Küll ma wihastasin selle terawa
 keelega kelmi pärast! Oota aga, ninatark ..
 kaabakas, kui homme ülewaataja tuleb, pan-
 dakse sulle üks meelde, uhw! (Istub leen-
 toolile). Jalad päris wärisewad wiha pä-
 rast - ma pean natuke puhkama!

Bertram. (tuleb nelja wangiwedaja ja unteroh-
 witseri saatel paremalt poolt uulitsat
 mööda).

3. etendus.

Pedak, Robert, Bertram, Wahisoldat, Wangiwe-
 dajad, Unterohwitser.

N. 2. Etteastumise laul.

Bertram.

Tasemalt, tasemalt,
 Sest lõbus läbi linna
 On teie seltsis minna
 Kui veel nii ilus ilm.
 Tasemalt, tasemalt, tasemalt!
 Kui wiimaks lahku lääne,
 Siis üsna kurwaks jääme
 Ja niiskeks läheb silm!
 Terwist veel!
 Koju teel

Tasemalt, tasemalt, tasemalt!
Soldatite koor.

Kui me wiimaks lahku lääme,
 Siis me üsna kurwaks jääme,
 Kurwaks jah,
 Ja niiskeks läheb silm!
 Tasemalt!

Bertram.

Tasemalt, tasemalt,
 Kui nõnda kähku käite,
 Mind maha jätta wõite,
 Mul igaw üksinda!
 Tasemalt, tasemalt, tasemalt!
 Kui tublid wahid saatmas
 Ja palju rahwast waatmas,
 Siis lõbus kõndida!
 Terwist weel
 Koju teel!
 Tasemalt, tasemalt, tasemalt!

Soldatite koor.

Kui on tublid wahid saatmas
 Ja kui palju rahwast waatmas,
 Waatmas jah,
 Siis lõbus kõndida!
 Tasemalt!

Unterohwitser. Meie olene päral!

Bertram. Kahju, et mul ainult nii lühikest
 aega õnn oli Teie seltsis wiibida!

Unterohwitser. Lõuad! (Kõlistab wälimise ukse
 juurás).

Pedak. (üles karates) Oho - kes sääal kõlistab?
 Mitte minutitgi rahu. (Hüüab aknast wälja)
 Mis sääal on?

Unterohwitser. Wärske wang.

Bertram. Wärske kui pagari sai.

Pedak. Wõtku pagan - ma tulen kohe. (Wõtub la-
 terna, astub õue pääle wälja ja ruttab õue
 wärawat lahti tegema.)

Unterohw. Siin on kaaskiri.

Pedak. (annab unterohwitserile ühe sedeli.)
 Siin kwittung.

Unterohw. Ja nüüd, poiss, käige sinna sisse.

Bertram. (wäga wiisakalt) Nagu Teie käsete un-

terohwitseri härra! (Asutb õue pääle)
Unterohwitser. Muud midagi teatada ei ole?
Pedak. Ei!
Unterohw. Hüwa! (Bertramile) Hääd paranemist!
Bertram. Teile kah!
Unterohw. (karedalt) Mis?
Bertram. Ah, andke andeks, unterohwitseri härra,
 see on niisugune harilik wiisakuse kõne-
 kään -
Unterohw. Hoidke oma nali - muidu -
Bertram. Palun tuhat korda andeks.
Unterohw. Ei tee wiga.
Bertram. Kui mulle jälle saatjaid tarwis läheb,
 saan ma Teie lahkuse pääle lootma. (Kõnnib
aia taga edasi=tagasi).
Unterohw. (teistele) Edasi! (wangiwedajatega
paremale poole ära.)

4. etendus.

Bertram. Pedak. Robert. Wahisoldat
Pedak. (pöörab wärawa lukku) Wana sarwiku pä-
 ralt! Kas siis kelmid kord ilmast ei lõppe-
 gi!
Bertram. Tolle aja olukorra juures meie päi-
 wil küll waewalt. Terwe ilma elu põhjeneb
 petuse pääl - suure kelmide sotsialismu-
 ses. Kuid väiksed poodakse üles - suured
 lastakse lipata.
Pedak. Umberpöördult oleks Teile küll armsam?
 Eh?
Bertram. Igatahes, Teie lahke lubaga. Aga kelle-
 ga on mul auu?
Pedak. Seda saate kohe teada. Unterohwitser,
 mitmes lahingus olnud. Aga nüüd edasi, minu-
 ga ühes
Bertram. Siia hotelli?
Pedak. Muidugi - edasi -
Bertram. Siit kitsast rada pean rändama!
Pedak. Jah!
Bertram. Ja muud pole tast ühtegi hääd?
Pedak. Li!
Bertram. Ah, kui ma wiisakalt paluda tohin -

ühte õige lähedat tuba -

Pedak. Nagu see teietaolistele wõõrastele kohane on, edasi!

Bertram. Ikka tasa ja targu! (Nad astuvad wangi-
gimajasse).

Robert. (on waheajal kõiiki seinu waadelnud).
Seinad ei paku minu ettewõtte jaoks mitte midagi. (Raputab akent.) Ha, see raud annab järele - (Tõmbab selle sisse) Kah mitte paha - vähemalt hää kong murdmiseks. Paganä pine, ei näe oma nina otsagi!

Pedak. (awab wäljastpoolt alumise korra kongi ukse ja astub siis Bertramiga sisse, latern käes.)

5. etendus.

Pedak. Bertram. Robert. Wahisoldat.

Pedak. Siia sisse, poiss!

Bertram. (ringi waadates). Ah, see on siis minu möbleritud korter. Ole terwitatud, hiilgaw koda! Usna mõnus tuakene!

Pedak. Ainukene ruum, mis weel waba on.

Bertram. No waadake oneti! Nõnda hästi on äri õitsenud.

Pedak. Ja - wäga hästi! Uhegi pikanäpumehe jaoks ei leidu enam ruumi.

Bertram. Teie olete lõbus ja tark mees! Aga lubage küsida: - mispärast on ukse wäljaspool nonda palju kōwu riiwisid ees?

Pedak. Et teiesarnased wabad linnukesed kindlasti puuris istuksiwad.

Bertram. Muud - ei ole sellest ühtegi hääd?

Pedak. Ei.

Bertram. Ilus. Wõtke istet - palun!

Pedak. Tänan, siin ei istu mina kunagi.

Bertram. Ah so, Teie arwate, siin pean ainult mina istuma - kohe alumisel korral - süda, mis ihkad sa weel!

Pedak. Tõesti üleliiga tore teietaolistele.

Bertram. Palun, kõrgeauuline ja tark wõtmewa-

hi härra - mina olen auusate inimeste laps.

Pedak. Teie wälimus ei paista selle järele.

Bertram. Ei pea mitte alati wälimuse järcele sisemise üle otsustama. Ega minugi hälli juures ei lauldud et ma korä selles kelmide hotellis pääwarju pean leidma.

Pedak. Teie olete küll millegi kõrgena jaoks (Tähendab käe liigutusega poomist.)

Bertram. Wui, wanahärra, ilma haawamiseta. Nagu Teie mind näete, olen ma mõndagi õppinud. See kõik aga ei aita midagi.

Pedak. Ja, ma usun Teid. Waadake, mina ei ole ka mitte selleks sündinud, et Teie sarnaseid wõllanägusid kinni hoida. Kes ma olin? Unterohwitser, mitmes lahingus olnud! Päälegi näite Teie nupumees olewat, Teil on wigurid ninas.

Bertr. Ja nis neist muudgi hääd.

Pedak. Teil paistab niisugune libe iseloom olewat; ma arwan, Teiega tarwis ettewaatlik olla.

Bertr. Aga mitte, wanakene, ma ei tee kellegile kurja, olen truu kui puudlikoor ja wäga kui lammas. Pudeli weini, praadworsti ja hapukapsastega wõite mind ümber sõrme mähkida.

Pedak. Noh, esialgu saab siin leiwast ja külmast weest küllalt. See jahutab werd.

Bertr. Ja olewat terwisele wäga hää.

Pedak (kõrwale). See poiss meeldib mulle. (Kõrwasti). Noh, seadke siis ennast nõnda sisse, nagu see Teile meeldib, ja tehke, nagu oleksite kodus. Kes teab, kui kaua see kestab. Sääal on Teile ase.

Bertr. Illus. Ega need ometi sulepadjad pole?

Pedak. Ei - ainult madrats.

Bertr. Jõhwist?

Pedak. Ei, õlgedest!

Bertr. So!

Pedak. Sääal wõite ennast wälja sirutada - ja oma saatuse üle järele mõelda.

Bertr. Mis sest muudgi hääd.

Pedak. Ei!

Bertr. Ilus, ikka tasa ja targu!

Pedak. Hääd ööd siis, magage nonda hästi, kui saate! (Tahab ära minna).

Bertr. Tänan väga. Aga, nagu ma näen, tahate Teie gaasiwalgustust kaasa wotta.

Pedak. Muidugi moista.

Bertr. See on aga väga tülitaw. Ma olen enne magama minemist lugema harjunud.

Pedak. Lugema? Teie? Mis Teil siis lugeda on?

Bertr. Esmalt õpetlikud laulud ja waimuülen-dawad luuletused, teiseks minu pääwaraamat ja kolmandaks minu elu juhtnöörid.

Pedak. Wõiwad küll toredad juhtnöörid olla, ha, ha ha! Tõesti, Teie meeldite mulle! Naia-jakas poiss! Paranimine ei paista Teie juu-res mitte wõimata olewat. Kui ma Teid kaue-maks enese juurde jätaksin, ma usun, ma ju-huksin Teid jälle wooruse tee pääle.

Bertr. Kahtlemata, wana woorusetetulp.

Pedak. Meil on haridust, kaswatust, põhjused - teid ja kõlblust kontides -

Bertr. Muidugi - wa ' lõhkenud wareded -

Pedak. Kes ma olin?

Bertr. Unterohwitser.

Pedak. Olen -

Bertr. Mitmes lahingus olnud -

Pedak. Kust Teie soda teate - ?

Bertr. Taewas halasta - niisugune kangelane on ju ilmas kuulus - seisab igas kalen-drisgi.

Pedak. So? See meeldib mulle. Teie olete palju lugenud; ja waadake, et Teie nii wiisakas poiss olete, peate Teie laterna saama, ehk küll keelatud on, wangiidele tuld anda. Lu-gege üks tunnikene, kui see Teie nõrk külg on, siis tulen ma laternale jälle järele, sest enne ei tohi ma mitte silma kinni panna.

Bertr. Tuhat tänu wangiwahiliku kallimeelsuse eest. Wajutage Teie üks silm kinni, ma wa-jutan teise! Kui sina ka kord niisugusesse kitsikusse langeksid, et ma sulle selle-sama mooduga woiksin tasuda!

Pedak. Nu jah!

Bertr.

Ja kui ka riigirajad-
Kord lööwad koikuma -
Su rinnus kindlus truudus,
Need jääwad muutmata.

Pedak. Jätke järele - Teie - Teie teete muidu
weel minu südame üsna pehmeks -

Bertr. Mis sest muudgi hääd.

Pedak. Ma pean minema, nuidu hakkab ma tõesti
weel töinama! Ah mis! Häbene, wa' Pedak! Nii
siis ühe tunni pärast - kuni sinnamaani
jumalaga, pikanäpu isand! (läheb ära)
(On kuulda kuidas väljaspool riiw ette
lükatakse.)

Bertr. (järele hõigates) Jumalaga, kallid tuum
harimata koore sees! Kes selle wana hobu-
se siia wangiwahiks on pannud, on tõesti
tark mees olnud.

Robert. (ülewal) Ma kuulen juba tükki aega oma
all rääkimist. Kas peaks uusi wõcraid
juurde tulnud olema?

Pedak. (astub oma tuppa)

Bertr. Nüüd Bertramikene, istud sa jälle ilu-
sasti luku ja riiwi taga. Kes pagan mind
sundis rahwa mõllu hulgas uudishimu pä-
rast kätt naabri uuri järele sirutama, et
ainult järele waadata palju kell on. Eoll-
pää arwas, et ma tema uuri ära tahan waras-
tada ja laskis mind kinni wõtta. Noh, siin
nad mulle juba näitawad palju kell on.

Robert. Kui ma ainult teaksin, kas see uuesti
sisse kolinud alumise korra elanik minu-
ga pogenemise asjus ühes nõuus on, siis
woiks ühendatud jõuga töötada.

Bertr. Selle laternakese abiga waatame nüüd
õige järele, kas puusepp siia kuhugile
mõnda auku ei ole jätnud. (Otsib ümberrin-
gi.) Mis sest muudgi hääd.
(Kell lööb üheksa).

Robert. Kuula, kell üheksa - wara on weel mi-
dagi tõsist ette wõtta. (Heidab aseme pää-
le pikali).

Bertr. Siin on ju minu maitsew õhturcoog; selle
leiwarasukese iseseisew olemine tarwis
meie kohu hääks ära tarwitada, mis tãst
muudgi hääd. (Istub ja hakkab sööma.)

Mihkel. (talupoja ülikonnas nãhk püksid jalas,
kott ja kaks tublit sea kintsu üle oia,
tuleb paremalt poolt uulitsat mööda ja
wahib igale poone).

6. etendus.

Mihkel. Robert. Bertram. Pedak. Wahisoldat.

N. 3. Couplet.

Mihkel.

Kõik linna läbi luusinud
Ja igalpool ma nuusinud,
Ei onkelt siisgi leidnud ma,
Kas otsi tiku tulega.
Ma jalust üsna kangeks jään
Ja otsides pääst lolliks lään.
Ei kerged pole kanda küll
Need singid üle öla mull!
Kui onkli leian kusgil siin,
Siis singid talle kostiks wiin;
Nãd korstnas saiwad suitseda,
Wist wõiwad hästi maitseada.
Kui singid kätte anda saan,
Siis kiirel kodu poole a'an!
Kui saaks su juurde Roosi ma,
Siis singid mahe jätaks ka!
Et Roosil oleks roomus meel,
Siis ostan uue kuue weel.
See maksab palju raha küll,
Mis siis, sest Roosi armas mull.
Ei takistust siis enam ees,
Kui mees on uue kuue sees!
Ma liiduks koju kõigest wäest,
Kui singid saaksin anda käest!

Bertram. Sãäl wãljas mõirgab üks ärdas tenor
armast lauamuusikat.
Wahisoldat. Kes sãäl on?

Mihkel. (kohkunult) Oma mees! Oh sa heldus, kuidas ma kokkusin -

Wahisold. Mis sa, poiss, luusid siin nõnda kaua ümber! Käi minema!

Mihkel. Minema? Aga armuline wahi härra, mina sellepärast just tulingi, et siia jääda.

Wahisold. Kuidas nõnda?

Mihkel. Nuja - ütelge õige - kas see siin ei ole mitte wangimaja, kuhu kelmid elama toodakse?

Wahisold. On küll.

Mihkel. Noh, siis on minu koht ka säääl sees. Minu onu, wana Pedak, on säääl sees wangiwaht ja et ma temale wõõrsile tahan minna -

Wahisold. So, see on siin hoopis teine asi. Siis tõmbame kohe kella.

Mihkel. Nu jah, olge nõnda lahke - kõlistage.

Wahisold. (tõmbab kella).

Mihkel. Oi - kuidas kell kõliseb - hehe, kes seda ei kuule, sel peawad luugid kõrwade ees olema.

Pedak. (seest) Oho, kes säääl jälle nõnda kella kallal kisub? (Tuleb õue pääle)

Bertr. Jälle tuleb uusi reisiijaid. See äri läheb hästi.

Pedak. (waatab läbi aia) Noh, mis säääl on?

Wahisold. Uks poiss, kes Täiega tahab kokku saada.

Mihkel. Noh, onu, kas olete Teie see wõi ei ole Teie nitte see.

Pedak. Kae, Mihkel! Wana sarwiku päralt, õepoeg

Mihkel. sina oled?

Mihkel. Muidugi, kas Te mind siis ära ei tunne -?

Pedak. (awab) Noh, siis astu sisse! Tule mu kaissu, jompsikas! Oled hästi suureks ja tugewaks kaswanud seitsaadi, kui ma sind näinud ei ole.

Mihkel. Jah, hehe, ma usun küll. Lastest saawad mahad.

Pedak. Noh, tule siis sisse, kallid Mihkel. (On ouewarawa kinni pannud ja läheb ühes Mihk-

liga tuppa.)

Wahisold. Na, see on mõnus kaup niisuguse õe-
poja Mihkliga. (Käib edasi-tagasi)

Robert. (kargab üles). Ma ei saa magada! Pääse-
mise plaan ei anna mulle rahu! (Käib ringi)

Bertr. Sel laternal on väga tume valgus. Noh-
on aga siiski parem, kui mitte midagi.
(ilm muutub tormiseks ja vihmaseks).

Wahisold. (poeb wahmajakesesse.)

Robert. Tarwis katset edasi teha - kuni ma
viimaks mõne tee leiain! (Wõtab raua ja
hakkab sellega poranda kallal puurima).

Pedak ja Mihkel. (astuvad tuppa).

Pedak. So, muud kui minu tuppa.

Mihkel. Oi, siin on ju üsna mõnus!

Pedak. Ja, ja seda wana kasarmut peab nii arm-
saka tegema kui võimalik. - Noh, wõta
nüüd seljast maha. Pagan wõtku, sull on ju
koorem seljas nagu lähaksid sa turule.

Mihkel. Ega ma siis onu juurde tühjade kato-
ga ei tule? Siin - (wõtab singid õlalt).
siin saadab ema Teile kaks ilusat kintsu
- tema kõige paremad. Ta soovib, et Te nad
kõige parema isuga ära sööksite.

Bertr. (on joonud) Ulitore wesi, aga klaas õlut
oleks mulle palju armsam.

Pedak. Oi, oi, waata, waata, minu hää õde! See on
päris liigutaw.

Robert. Pea, siin on kiwid natuke sügawamal,
wanad päelatakad näiwad ka wähe logisema.
(Teeb katset edasi).

Bertr. (laigutab). Minu meelost on, nagu hak-
kaks mulle uni pääle tükkina.

Pedak. Noh, poiss, tee nagu oleksid kodus. Kuub
maha, kübar sinna -

Mihkel. (wõtab kuue seljast ja paneb ühes
kübaraga sāngi pääle).

Pedak. Ka mul peab mõnus olema. (wõtab kuue
seljast ja riputab ühes mütšiga seina
pääle, paneb halli õomütši päha). Utle
oige, Mihkel, kas sa selle maa küllast lin-
nani jälgsi ära käisid?

Mihkel. Noh, seda küll mitte. Waadake, mina olen

oma rikka peremehega, wiljakaupleja Pöög-
liga siin. Meie oleme alewikus Punase
härja wöörastemajas korteris.
Minu peremees saatis suure woori wilja
linna, ja meie tulime nüüd raha järele -
ilus patsakas -

Bertr. (jääd istepingi pääle magama). Ikka
tasa ja targu!

Mihkel. Homme tahame jälle hästi aegsasti
linnast wälja minna, sest, he, he, Öjaperal
on suur pulm, he, he! Sää! tarwis tantsida.
Ma lubasin seda Roosile, sellele kõrtsi-
tüdrukule.

Bertr. (magades) Mis sest muudgi häd!

Pedak. Kahju, et sa ainult nõnda lühikeseks
ajaks mehe jääd. Sinu peremees on küll
rikas kidsipung?

Mihkel. Wõi weel. Ta koorib inimesi ja teeb
wilja müües igasugusid kelmusi.

Pedak. Kirwase päralt! Ja niisuguse mehe
juures teenid sina?

Mihkel. Ei, armas onu! Ma õieti ei tahagi enam
ehk oleks Teil siin linnas wõimalik mulle
mõnda kohta muretseda. Waadake mulle kord
otsa, onu, mis mees ma olen; ma kõlban ka
rohkem linna, Ekä ole tõsi, onu?

Pedak. Tõesti, minu werd on sinu soontes, meie
oleme peenemat tõugu. Kes ma olin? Unter-
ohwitser, mitmes lahingus olnud. Aga ütle
nüüd, sul on kere hele - tahad ehk juua
armas Mihkel -

Mihkel. Kus nüüd - hehe - jällenagemise
roomus olen ma söömise ja joomise üsna
ära unustanud.

Pedak. Tule ühes, pojuke! Ma tahan sulle näi-
data, et köök ja keller minu juures kor-
ras on.

Mihkel. Hehe! Missugused silmad küll ema
teeb, kui ma talle seletan, kuidas ma onu
juures kelmidel majas laialt elasin.

Mõlemad. (lähewad naerdes keskkuksest wälja,
lampi kaasa wõttes.)

Bertr. Mis sää! ometi koliseb? Kaapimine kos-

tab ülevalt! Minu kohal ülewal näib üks
wäga rahutu wööras asuwat.
Pedak ja Mihkel. (tulewad lambi ja pudelitega
tagasi.)

7. etendus.

Endised Pedak, Mihkel, Siis, wahisalk.

N. 4. Quodlibet.

Pedak.

Näed pudelit siin,
Kus peenike wiin!
Wõid uskuda, see märg on hää -
Ma pandiks panen kas wõi pää!
(Katawad lauda ja wõtawad käpist sööki
wälja).

Mihkel.

Kui soojas toas istud,
Läeb üsna rõõmsaks meel,
Kui wäikse napsi pistad,
Siis tuju kerķib weel,
Siis laulan rõõmsast ma,
Ja enu - laulab ka!

Mõlemad.

Siis laulan ma, siis laulan rõõmsalt
ma!

Siis laulan rõõmsalt laulu ma!

Wahisold. (wäljas)

Kui seisan pimel öösel ma
Siin wäikselt wahil üksinda,
Siis mõtleb armsa pääle meel,
Kas armastab mind ikka weel.

Robert. (ülewal)

Ei kaewamast ma enne wäsi
Kui wälja pääsen wiimati!

Bertr.

Sel paganal on wägew käsi,
Ta murrab laest läbigi!

Pedak.

Kui sügis käes siis jooge!

Mihkel, Wahisold, Pedak, Robert, Bertram.

Kui sügis käes, siis jooge,
Sest siis on õige aeg!

Siis walmis saanud odrapää,
 Kust märjake saab imehää!
 Kui sügis käes, siis jooge!
 Ei wett meil tõi tuua,
 Sest seda ei wõi juua,
 Neil odramärg parem jook,
 Sest odramärg on jook!
 On Parem joo!

Bertr.

Siin istun nüüd wangis,
 Nii üksinda ma!
 O Bertram, waene seli,
 Ei pääse siit sa!
 Kui üks poleks kangis
 Siis plehku paneks maküll!
 Kuid üksed on kinni
 Nii kõwast kui hull!
 See kurwaks teeb meele
 See teeb üsna kurwaks minu meele,
 mu meele.
 Süda lõhki läheb!
 Lalalalalalalalal!

Robert.

Me waha elu elame,
 Weel kuni jätkub päewi!

Pedak.

Kui unterohwitsseriks weel olin ma,
 Siis käisin ma suurtes lahingutes ka!
 Mul kindral kinkis raha siis,
 Sest wapper oli minu wiis!
 Kui korä kasakad säält tulid maru
 tuule wäes,
 Neil suured habemed ja pikad piigid
 kõigil käes!

Wahisold.

Kui wahipääle läheb sõjamees,
 Siis püssi wõtab õla pääle;
 Ta soowiks seista armsa akna ees,
 Et kallil kõlada wõiks lasta hääle.
 Ei nimeta ma armast neiukest,
 Ta nime teistel' ütelda ei usu,
 Sest ilmas pole seda peiukest,
 Kes tema käest ei ihaldaks küll
 musu!

Robert.

Hoolega pean rüüstama,
Üks laud on lahtigi!
Hoolega rüüstan ma,
Üks laud ju piluli!

Wahisold.

Hoolega, hoolega
Siin ikka pean wahti!
Hoolega, hoolega,
Ei seista ole mahti!

Robert.

Poch, poch, poch, ponh!

Bertr.

Tohoh tont, mis see siis on!
Tohoh tont, mis dee siis on!

Robert.

Poch, poch, poch, poch!

Bertr.

Pagan wõtku, lagi kukkub sisse,
kukkub sisse weel!

Robert.

Tänu taewal, juba liigub!

Bertr.

Tuhat tulist!

Robert.

Tasa!

Bertr.

Kuid tasa!

Robert.

Priius paistab!

Bertr.

Ha!

Robert.

Tubli!

Bertr.

Ha!

Robert.

Tore!

Bertr.

Et lõpeks põrgu kära,
Siis ise waatma läen, ma ise läen!

Robert.

Kui laua wôtan ära,
Siis alla näha saan, siis näha saan!

Bertr. (on laua keskele lükanud ja astub selle pääle).

Robert. (tostab kiwi üles mille alt neljakandiline auk näha tuleb).

Bertr. (pistab pää august läbi).

Robert. (porkab tagasi).

Robert ja Bertr. (Bertram)
Ha! - See on ju (Robert) tõesti!

Bertr.
Tere õhtust!

Robert.
Tere õhtust!

Bertr.
Kas tunned mind?

Robert.
Ma tunnen sind!

Bertr. Ja!

Robert. Ja!

Bertr. Ja!

Robert. Ja!

Mõlemad. Ja!Ja!

Mihkel Pedak.

Nii elame, nii elame
Siin ilmas oma päivi,
Keset rõomu käime oma teed.

Robert.
Anna mulle kätt, mu armas,
Tule mu lossi sa!

Bertr.
Ronima olen ma kärmas,
Kui vähe aitad ka.

Robert. (tõmbab tema üles)
Nüüd armas sober sind
Ma kaisutada tahaks!
Nüüd näha juba võiks,
Me wabadusest und!

Wahisold.
Mul kärsitusest rind

Kas lõhkeda wõi tahaks!
 Mis kell ju alla wõiks?
 Küll wenib iga tund!

Mihkel. Pedak.

Humalale hüüdken hõissa,
 Humal on üks mõnus taim!

(Langewad purjus kokku ja jääwad magama).

Robert. (räakides) Poiss, sina siin -

Bertr. Nagu näed!

Robert. Ja kinniwõetud?

Bertr. Ma arwan, mis sest muudgi häd. Aga kuidas lasksid sina ennast kinni wõtta?

Robert. Seda jutustan ma sulle sündsäl juhtumisel. Nüüd ei tchi silmapilkugi kaotada. Nüüd peab abinõusid wälja arwana, kuidas sellest puurist pääseda.

Bertr. Jah, wõnnas, ikka tasa ja targu! (Katsuwad uksi ja aknaid).

Mihkel. (aegutab). Oh sa pagan - see wiin oli kowa. Olen tõesti natukene tukkuma jäänud. Taewake, onu kah! Noh, see norskab nagu hoo-wikoer!

(Kell lööb kümne).

Mihkel. Heldene aeg! Kell juba kümme ja mina pean oma peremehe juurde Punase Härja wõorastemajasse minema. Onu, härra onu, är-gake üles!

Wahisalk. (tuleb paremalt poolt, kolmas wahi-soldat astub teise asemele.)

Pedak. (ärkab üles). Pagana pihta, mis siis on?

Mihkel. Teie olete ju magama jäänud - mina pean nüüd ära minema.

Pedak. Ega siis weel liiga hilja ei ole.

Mihkel. Praegu loi kell kümme.

Pedak. Wälk ja pauk, siis pean ma ju wangikamb-rid üle vaatama.

Mihkel. Wangikambriid? Uih, see wõib küll kole olla!

Pedak. Mõni küll! Sul ei ole küll sellest asjast aimugi? Eh? Tule õige kaasa, sa wõid wõtmancheks olla ja minu laternat kanda.

Mihkel. Ma ei julge, onu kas wast mõni ei ham-musta?

Pedak. Lollpää, nõnda hull see asi ei ole.

Mihkel. Aga see kestab ehk liiga kaua ja mina pean oma peremehe juurde minema.

Pedak. Ah, ega Punane Härg eest ära ei jookse.

Mihkel. Noh, minu peremees ei ole ometi mitte punane härg!

Pedak. Ei, lollpää, aga ta elab Punases Härjas. Weerand tunniga oleme valmis, siis daadan ma sind koju!

Mihkel. Noh, olgu siis! (wõtab laterna). Aga missugune eksitus - hehe - minu peremees punane härg - hehe-

Pedak. Eesel!

Mihkel. Nüüd on ta ka weel eesel!

Pedak. Ei, mitte tema, waid sina! Nüüd pea suu!

Mõlemad. (laternaga ära)

8. etendus.

Robert. Bertram. Wahisoldat. Pärast Pedaku ja Mihkli hääled.

Robert. Araneetud! Kurat on ukсед tauaga üle wooderdanud.

Bertr. Ja tema wanaema on lukud neile ette taganud.

Robert. Alla peame me saama, et näha, kui kaugele me säält pääseme.

Bertr. Sa astu ees ja näita rada, ma sammun järele. (Nad walmistawad alla ronima). (Alt kostab wõtmete kolin ja riiwide kiskumine).

Mõlemad. (põrkawad tagasi).

Robert. Wait, all awatakse uks.

Bertr. Noh, nüüd on kõik otsas!

Robert. Nüüd istume täiesti klambris!

Bertr. Mis sest muudgi hääd.

Robert. Wait, kuulatame. (Laseb põlwe pääle maha ja kuulab.)

Pedaku hää. Mihkel mine ees ja näita tuld.

Robert. Aha, keegi Mihkel on säääl ka!

Bertr. Ennäe! Ikka tasa ja targu!

Mihkli hää. Ah - onu - minge ikka Teie ees, see on parem. Teil on rohkem julgust.

Pedaku hääl. Argpüks!

Pedak ja Mihkel. (astuvad alumisele korrale sisse).

9. etendus.

Pedak, Mihkel, Robert, Bertran, Wahisoldat.

Pedak ja Mihkel. (Näewad, mis sündinud). Ha!

Mihkel. Onu!

Pedak. Mihkel!

Mihkel. Kus siis wang on?

Pedak. Las sa näed teda?

Mihkel. Ei!

Pedak. Mina ka mitte, armas Mihkel! Aga akna-
raud on terwed. Ega ta ometi waimu wiisi
läbi wõtmeaugu -

Mihkel. Mitte ometi - (silmas auku läes).

He - onu! (walgustab lage) Waadake ometi -
waadake -

Pedak. Ha! Appi! Wargad! Mõrtsukad!

Mihkel. Kindlasti on ta weel ülewal.

Bertr. Mis sest muudgi hääd!

Pedak. Ara läinud ta weel ei wõi olla -
ülewal on kõik kinni - ruttu üles.

Mihkel. Aga mina pean Punase Härja wooraste-
majasse, oma peremehe juurde minema.

Pedak. Jäta mind nüüd teiste härgadega rahu-
le. Meil on nüüd enestega tegemist. Kuni
me poisid kinni oleme saanud, jääd sina
sija. Nüüd ruttu üles.

Mihkel. Aga onu -

Pedak. Tulise pihta - odasi -

Mihkel. Sähke, onu - wõtke latern kaasa -

Pedak. Sina tule kaasa - nüüd oleme kahe-
kesi, siin on ametit. Ruttu üles, aega ei
tohi wiita!

Mõlemad. (tormawad uksest wälja, unustawad
rutuga ukse lahti, nõnda et wälimine
kõik näha jääb).

Robert. Tore, nüüd ruttu alla! (Poeb läbi augu
alla).

Bertr. (teeb nõndasamati). Ikka tasa ja targu!

Robert. Wanal on siis õepoeg wõõrsil - nagu

näha ka ninasarwik -

Bertram. Mis sest muudgi hää.

(Nad on all ja waatawad ringi).

Pedak. (ülewal teisel korral ust awades).

Mihkel, nii pea kui meie sisse astume, siis sasi sina ühest kinni ja mina teisest.

Mihkel. Ah, sasi parem sina ühest ja mina teisest.

Robert. Õnnelikult pääsenud!

Bertr. Uks on lahti.

Robert. Jumalik leidus! Minema!

Bertr. Ikka tasa ja targu!

Mõlemad. (ruttawad wälja ja tõukawad riiwi wäljast poolt ette).

Pedak ja Mihkel. (astuwad teise korra pääl sisse jätawad ukse lahti ja wõtmed ette).

Pedak. Oodake, te neetud lur - ! (seisab kohmetult).

Mihkel. (samuti) - jused!

Pedak. Läänud - on - nad - !

Mihkel. Nagu tuul!

Pedak. Koik tühi!

Mihkel. Oh onnetust!

Pedak. Kaugel ei wõi nad olla.

Robert. (tuleb teisel korral ukse juures nähtawale).

Mihkel. Wast on nad weel majas -

Pedak. Muidugi, sest akna rauad on terwed.

Mihkel. Ja majauks kowasti kinni.

Pedak. Tõsi - kus minu wõtmed on -

Mihkel. (näitab taha poole) Sää! ukse ees -

Pedak. Ruttu alla! (Nad pööravad ninema)

Robert. (lükab sel silmapilgul ukse kinni ja paneb wäljast poolt riiwi ja lukku.) (Wihma hakkab sadama).

Pedak, Mihkel. Ha - mis see on - !

Robert. (wäljast) Ainult kannatust, ärge wahepää! laske aega igawaks minna.

Pedak. Wõrukaelad, kôrilõikajad - lurjused ja nende kaaslased! Kas teate, kes ma olin - ?

Robert. Unterschwitser!

Pedak. Olen - !

Bertr. Mitmes lahingus olnud!

Pedak. Kelmid, Teie tahate plehku panna --?

Bertr. Usna õige. Mis sest muudgi hääd.

Robert. Jumalaga!

Pedak. Mihkel!

Mihkel. Onu!

Pedak. Kus sa oled?

Mihkel. Siin.

Pedak. Mis sa teed?

Mihkel. Midagi, mitte kui midagi.

Pedak. Kas ma pean sind aitama?

Mihkel. Ma tänan.

Pedak. Mis me nüüd teeme? Mihkel -- anna nõuu.

Mihkel. Siin on auk kust alla ruumi pääseb.

Pedak. Hurraa, siit pääseme ruttu alla, sest
sää! jätsime ukse lahti.

Mihkel. Oigus, ruttu alla. (Nad poewad suure
waewaga läbi augu alla).

Robert. (astub Pedaku tuppa). So nüüd oleme
wõtmete peremehed.

Bertr. (järele tulles, silmab sööki). Ja söoki-
de peremehed!

Robert. Kergemeelne lambapäa, siin ei ole aega
söömiseks! Säh (wiskab talle Mihkli kuue
kätte) ruttu kuub üle korwade, sinu räba-
lad kotti.

Bertr. Hüwa, need söögi jätised pakime kokku.
Meie wõime wäljas ilmasegamata süüa.

Robert. Ah, brawo! Siin en wanamehe sinel, tema
müts. Tore, nüüd olme kaitstud, ainult tar-
wis weel mõlemate häält järele aimata,
kui waht wäljas takistus peaks tegema.

Bertr. Ma arwan, wäljaš sadab wihma, Siin on
üks wihmawari -- wõib ju kaasa wõtta! (Wõ-
tab nurgast wana wihmawarju) Ikka tasa
ja targu!

Mõlemad. (lähewad wälja)

Pedak ja Mihkel. (on wiimaks suure waewaga
alumisele korrale ronida saanud).

Mihkel. Onnelikult saime alla.

Pedak. Nüüd ruttu edasi.

Mihkel. (tahab ust awada). Waata lopsu!

Pedak. Wanasarwiku päralt! Kah kinni!

Mihkel. Nüüd oleme meie wangid.

Pedak. Ja need wõrukaelad on minu wõtmetega kus seda ja teist! Appi, wahid, appi!

Mihkel. Wahid, Appi!

(Wihm ja tuul on nõnda kôwa, et nende häält waewalt kuulda wõib).

(Robert kui Pedak ja Bertram kui Mihkel tulewad wangimajast).

Robert. (awab õuwarawa).

Wahisold. Pea, kes sääl on?

Robert. Oma mees. Ametiwend, mina olen.

Wahisold. Kes see mina on siis?

Robert. Wanasarwiku päralt — kas Teie wana pedakut ei tunne enam?

Wahisold. Ah so, wangiwah!

Robert. Kuidagi. Kes ma olin? Unterohwitser, mitmes lahingus olnud — hm, ja!

Wahisold. Kuhu Te siia minna tahate?

Robert. Ainult paar sammu ehit, sepoega saatma. Ja wõtan ukse hästi kinni. Wandake hoolega kolge järele.

Mihkel ja Pedak. Appi, wahid, appi!

Wahisold. Mis need poisid sääl saas nõnda karjuda?

Robert. (warawat lukku pöörates). Wõi mina tean — nad kardawad kurja loma.

Bertr. Ah, kuidas siin wihm! Saadab, armas onu.

Robert. Tomba wari üles, poisid!

W. 4° Muusika (kuni etenduse lõpuni)

Bertr. (tõmbab warju üles) Mis sest muudgi näha!

Mõlemad. (ruffawad minema).

Wahisold. Kui nõnusaasti wanamees poisliga Umber käib. On see aga wihm! (Kobin wahimalekesesse).

Pedak. Wanasarwiku päralt! Mind kinni wenna, mind unterohwitseri!

Mihkel. Oh ma wõene Mihkel! Kui me siia mitte nälg ei sure (Hulud ja karjub).

(Eesriie).

II. jagu.

Pulmas.

Robert.
 Bertram.
 Pöögel, nõisarentnik.
 Lips, kõrtsimees.
 Roosi, kõrtsi tüdruk.
 Mihkel.
 Esimene } kordnik.
 Teine }
 Pruudiisa.
 Peigmees.
 Pruut.
 Kellner.
 Hoowipoiss.
 Tüdrukud. Poisid. Külarahwas. Moosekandid.

Pahemal pool wõõrastemaja; palkoni kohal ärkliaken; maja ees keldri luuk. Tagaseinas kõrge laudaed, mis kõrtsiõue piirab. Selle keskel suur wäraw. Ule aia on maakoht näha. Paremat kätt taluhooned. Tagaseinas paremal pool kühm winnaga, kust jäme kõis alla ripub. Pahemal ja paremal pool lauad ja pingid.

1. etendus.

Poisid. Tüdrukud. Külarahwas. Kõrtsimees.

Roosi.

Poisid. Tüdrukud. Külarahwas. (riputawad suuri wanikuid pahemat kätt kõrtsist. kuni paremat kätt majadeni. ehiwad nendega kõrtsi ja õuewärawat; teised puhastawad ja hooruwad kööginõusid j. n. e.).

Kôrtsimees ja kôrtsitüdruk Roosi. (tulewad
koori laulmise ajal sisse, waatawad igal-
pool järele ja annawad käskusid).

N.5. Koor.

Sa sinna poole rühi,
Kus peetaks rõõmupühi,
Kus hüüdwad pilli keeled
Ja kõigil rõõmsad meeled!
Kui pulmas, siis unusta töö
Ja laulu ja tantsu sa löö!
Kust leiad rõõmust rahwast,
Säält ära eemal jää!
Waid pikalt saagu pidustust
Ja laialt lahket lõbustust!
La, la, la, trallera! Juchei!
Juchei, juchei, juchei!

Kõik. (pääle kôrtsimehe ja Roosi lähewad ära)

2. etendus.

Kôrtsimees, Roosi.

Kôrtsim. (nendele tagast järele hõigates).

Ehe! Teie arwate küll, pulm algab juba.

Roosi. Teie clete siis ehtimisega rahul?

Kôrtsim. Muidugi! Wäga tore, päris suurepärali-
ne

Roosi. Ilmâ kiitmata ütelda, kõik minu töö,
koik minu plaani järele tehtud.

Kôrtsim. Usun, usun, oled ikka tark tüdruk.

Roosi. Siia seatakse söögilauad. Sees majas
ei ole mitte nii hulga wõõraste jaoks
ruumi. Sinna tuleb lilledest auujärg noo-
repaarile. Keskkocht jääb tantsu jaoks wa-
baks.

Kôrtsim. Tants, tants -- mis tants! Sööma ja
jooma peawad nad tublisti, tantsust ei
ole mulle ühtegi kasu.

Roosi. Oho, tants tööb janu.

Kôrtsim. Janu? Siis on tants pääasi! Aga kuule,
kuidas köögis asjad lähewad?

Roosi. Tore dasti. Lauale toodakse niisuguseid söökisid, nagu ka kõige suurem wõõrastemaja pidaja linnas paremini teha ei saa. Waadake ise. (Tõmbab taskust pikka söögisedeli välja). Koik päris maiusroad --

Kõrtsim. Tulise pihta, see on hää! Aga hinnad on ka ometi selle järele?

Roosi. Wõi weel!

Kõrtsim. See on tore! Nüüd hakkab minna siltisid weini pudelite pääle kliistertama. Koik wäga peenikesed ja mitmesugused sordid.

Roosi. (tasa) Ja kõik ühest waadist.

Kõrtsim. Minu wõõrad peawad ütleva: need on alles weinid! (Läheb ära pahemat kätt kõrtsi.)

3. etendus.

Roosi üksi.

Roosi. „Jah, niisugune pulm toob õiget elu sellesse igawasse kõrtsi. Ei wõi teda täna sugugi ära tunda. Mis siia kõik, ilusates riietes ja ehetes meesterahwaid ja naesterahwaid ei tule! Ah, kui ka warsti pulmi pidada wõiks!

N. 6. Laul

Roosi.

Kui keerleb weel see ilmamaa,
 Ei armu õigust jätta saa;
 Naist otsib endal igamees
 Siin ajawiiteks ilma sees.
 Waat kõrgel loorib lööke,
 Tall wastab lauldes kaasake!
 Kuis kudrutawad tuikased
 Küll armulaulu õrnaksed!
 Gurr! Gurr! Armas ematuwike!
 Gurr! Gurr! Minu isa=kaasake!
 Gurr! Gurr! Gurr!

Kukk laulab wära hommiku
 Ju kanakesel kukulu!

Kui jõuab jälle kewade,
 Siis pesas päärib pääsuke!
 Ja hüüab sirgu wäike rind
 Oh armasta, mu kaasa mind!
 Rääk kaebab kõrge rohu sees,
 Kus wiibid sa, mu armas mees!
 Krawawa! Krawawa! Krawawa!
 Minu räägu=naesuke!
 Krawawa! Krawawa!
 Leia sa mind ülesse
 Krawawa! Krawawa! Krawawa!

Ja onas keeles warblane
 Lööb laulu räästas kaasale;
 Punnpaabukene wilistab,
 Arm teda taga kihutab;
 Ja wintgi hüüab puuri sees,
 Ja kurdab leina silmawees!
 Ning üle metsa, üle maa
 Lööb laulu ööpik lõpmata!
 Tiu! Tiu! Minu armas, kuule mind!
 Tiu! Tiu! Kuule kuidas kutsun sind!
 Tiu! Tiu! Tiu! Tiu!

Pöögel. (hirmus paks mees, rahakott rihmaga külje pääl, sõidab hobusega wärawa taga ette).

4. etendus.

Roosi. Pöögel. Siis hoowipoiss.

Pöögel. Ae, kõrtsirahwas - ae! (Plaksutab piit-saga).

Roosi. Kes säält siis tuleb? Ah, Teie, härra

Pöögel.

Pöögel. Kutsu oneti hoowipoiss tee wäraw lah-ti, et mina sissesõita saaksin.

Roosi. See ei ole täna mitte wõimalik, härra

Pöögel.

Pöögel. Mispärast siis mitte?

Roosi. Täna on meil terwet hoowi pulma jaoks tarwis.

Pöögel. Pulm? Kuula imet! Noh, siis jään mina siia.

Hoowipoiss. (on pahemat kätt kôrtsist tulnud).

Pöogel. Säh, Hans, tomba hobune ja wanker warju alla. (Ronib pikkamisi wankrist maha).

Hoowipoiss. (läheb hobust ja wankrit wiima).

Pöogel. (tuleb ette poole).

Kôrtsim. (tuleb pahemat kätt kôrtsist).

5. etendus.

Roosi. Pöogel. Kôrtsimees.

Kôrtsim. Alandlik teener, härra Pöogel. Kuidas tuleb mulle see auu -

Pöogel. Ma tulen praegu linnast ja tahtsin koju sõita. Kuulsin aga praegu, et siin pulma peetakse. Tahan siis siin seda juubelit päält waadata.

Kôrtsim. (kôrwale) Ja kui wõimalik, ilma rahata kaasa süüa ja juua. Seda wana kidsipunga ma tunnen juba. Aga seda parem. Temal on tubli isu ja maksma peab pulmaisa.

Pöogel. Kandke aga minu hobuse eest hästi hoolt. Minu sulane Mihkel on kaotsi läinud.

Kôrtsim. Mis Te ütlete! Wäike rõõmus Mihkel kaotsi läinud? Ega ta emeti nõõpnoel ei ole?

Roosi. (ehmatanult). Aih, mis siis Mihklile on juhtunud?

Pöogel. Tont teab. Ta läks eile õhtu oma onu waatama ja ei tulnud enam tagasi.

Kôrtsim. Mõtelda?

Pöogel. Temast krantsist ei oleks suurt kahju. Aga nüüd pidin ma täna hommiku ise hobust ajama, ja mina olen hää meelega waba.

Kôrtsim. (kôrwale) Ehk ka laisk - õigemini öeldud.

Pöogel. (wõtab rahakotti wöölt). Kuulge härra Lips. Pange õige minu rahakott ära, aga kindlale kohale, sääl on palju sees. (An-
nab rahakoti kôrtsimehe kätte).

Kôrtsim. (kaalub kotti käe pääl). Oi, see on aga raske! Olete jälle hää äri teinud

linnas?

Pöögel. Justament. Wilja hinnad on jälle natuke tõusnud.

Roosi. Oh häda, siis peab küll leiakesi warsti suurakstegewaklaasi läbi wahtima.

Pöögel. Pole wiga, peab weel kallimaks minema, palju kallimaks! (Läheb kõrtsimehega pahe-mat kätt kõrtsi).

Roosi. Sina wana ihnuskael. Ma soowiksin, et sul warsti maksupäew tuleks kõige kelmuse eest, mis sa armsa jumalaandega teed. - Waene Mihkel! Ta lubas minuga pulmas tant-sida. Jumal teab, mis selle armsa narrile juhtunud on. (Läheb ära keldrisse.)

Robert, Bertram. (tulewad paremat kätt üle kingu ja läbi keskwärawa).

7. etendus.

Robert, Bertram.

W. 7. Duett.

Mõlemad.

Kui aga kawal on sul pää,
Miks raha waja weel?
Meil uites ümber õnn on hää
Ja ikka rõõmus meel!

Robert. Küll ruttu kadus käies maa
Ruttu kadus maa!

Mõlemad.

Kui aga kawal on sul pää
Miks raha waja weel?
Meil uites ümber õnn on hää
Ja ikka rõõmus meel!

Bertram.

Juhtus sandarm ilmuma,
Panin ruttu punuma:
Kui ta kadus jällegi.
Siis kiirest edasi!

Robert.

Nõnda siia saimegi,
Siin meil meeldis kaunisti!

Wahest õnn siin naeratab,
Kui jalg peatab.

Mõlemad.

Sest siis kui aga kaval pää
Ja puudub rahagi,
Küll uites ümber õnn on hää,
Saab läbi rõmsasti!

Robert. (räägib) Soq, siis niikaugale oleksime
terwe nahaga jõudnud.

Bertram. Hirmu on mul selle juures küllalt
olnud.

Robert. Oh sa argpükste päalik.

Bertram. Pole ka hõlbus mitte argpüks olla,
kui politsei ühte puhku kannul on. Ka siin
ei ole kaua julge, sest kui meie põgenemi-
ne tuttavaks saab -

Robert. Noh, niipalju aega ometi annad, et meie
oma wäsind keha söögi ja joogiga karasta-
me.

Bertr. Sul on õigus. Ka mina pean midagi sööma,
mis sest muudgi häd. Aga kes siin meile
palja näo pääle wõlgu annab?

Robert. Oho, seda kartust minul ei ole. Ikka
tasa.

Bertr. Ja targu! Tulise pihta waata ometi wen-
nas, wähe ümber, siin tahetakse wist mõnda
pidu pidada.

Robert. Seda parem, siis leidub wast lõbusa
mõllu hulgas meie jaoks tööd. Wait - keegi
tuleb.

Roosi. (tuleb keldrist kerwiga, kus weinipude-
lid sees).

7. etendus.

Roosi. Robert. Bertram.

Roosi. (waatleb mõlemaid õige imestades). Noh,
mis kaks kentsakat kuju need siis on?

Robert. (paneab korwi laua pääle). Ilus laps!
Meie oleme reisijad kunstnikud, kes selle-
le paljulubawa kõrtsi sildi kutselo järel
andes nõuuks on wõtnud ona kõhu tühjust

söögi olluste abil kaotada.

Roosi. Härra räägib väga keeruliselt. Teie olete wist moni õpetatud mees?

Robert. Seda küll. Iseäranis wiimsel ajal on meid tublisti õpetatud.

Bertr. (warastab ühe pudeli ära). Ikka tasa ja targu! Mis pikk sedel Teil siis sääl on, neitsikene?

Roosi. Söögikaart.

Bertr. Ja muud ei ole tast ühtgi hääd?

Roosi. Ei.

Bertr. Hüwa, kas mina tohin teda paluda!

Roosi. (annab temale sedeli). Hää meelega.

Robert. (waimustatult). Kui mina, kaunis kõrtsineiu, sinule otsa waatan, siis näen ma sinu silmades -

Bertr. (loeb). Elaja liha sinepiga.

Robert. Kauniduse keskpaika ja minu südant täidab -

Bertr. (loeb) Puljong klimpidega.

Robert. Koige suurem auustamine.

Roosi. Ah minge, Teie olete see õige -

Bertr. (loeb) Wasikapää mädarõika soostiga.

Roosi. Naljahammas, kes minule oma -

Bertr. Kõpsetatud wasika ajud.

Roosi. Meelitawate sõnadega selgeks teha tahab, mina olewat mõni -

Bertr. Metspart kooresoostis

Roosi. Suur iludus. Aga minu ema hoiatas mind alati üleliia wiisakate meesterahwaste eest.

Robert. Öitsew neiu, sinu ema on üks wana -

Bertr. Kana riisipudrugaga.

Robert. Tark naesterahwas, aga selles eksib tema. Mina ei ole mitte mõni meelitaja.

Ja mina tõotan sinule pühalikult, et minu-

Bertr. Härra keel, rosinasoostiga.

Robert. Süda sind jumaldades auustab. Sina ei ole mitte -

Bertr. Praetud silk kartohwli salatiga.

Robert. Moistmata lapsuke enam ja sinu silmades on kawalus ja -

Bertr. Pannkoogid mustikasahtiga.

Robert. Moistus.

Roosi. Nüüd on küllalt. Walige härrad enesele midagi süda, minul ei ole enam aega Teie loba jaoks (Läheb pahemale poole kõrtsi ära).

Robert. Ara põgene, heljuw näkineitsi! Ma käin su järel kui -

Bertr. Kül m seapraad hapu kurkidega.

Robert. Sinu wari! (Jookseb temale järele)

Bertr. Peenikene söögisedel, seda peab üttema. Tarwis enesele kohe midagi tellida. Hei, tooge üks hapu kurk! (Jookseb mõlentele järele kõrtsi).

N. 8. Marsch.

(Prohwetist: kabjalöök.)

Kaks sandarmi. (ilmuwad hobuste seljas teisest pool wärawat).

8. etendus.

Kaks sandarmi. Siis hoowipoiss.

Esim. sand. Hei, kuulge, kas siin kedagi ei ole?

Teine sand. Sõidame õue pääle. (Tahawad wärawast sisse sõita).

Hoowip. (tuleb pahemalt poolt). Pidage, minu härrad, see ei lähe mitte.

Es. sand. Kui politsei tuleb, siis peab kõik minema.

Hoowip. Täna mitte; siin on täna pulm, ja sellepärast ei tohi hobused mitte sisse tulla.

Es. sand. Tuhat ja tuline, kuhu siis meie hobused peawad jääma?

Hoowip. (näitab pahemat kätt taha poole).

waadake, säääl on kuurialune hobuste jaoks.

Es. sand. (tuleb hobuse seljast maha).

Teine sand. (on ka maha tulnud). Sa näid mul oige wiks poiss olewat.

Hoowip. Noh, ega me just nõnda rumalad ei ole, kui me wälja näeme.

Es. sand. Noh, wii siis hobused kuuri alla.

Hoowip. Jah! (wiib hobused pahemale poole ta-

ga ära).
Teine sand. Ametiwend joob ometi klaas õlut?
Es. sand. Hüwa! Ei ole ka praegu midagi pare-
 mat teha, ja janu on mul alati. Hei, kõrtsi-
 rahwas!
Kõrtsim. (tuleb pahemalt poolt kõrtsist)

9. etendus.

Endised. Kõrtsimees. Siis kellner.
Kõrtsim. Kes hüüab? Tulise pihta, sandarmi
 härrad, Mis Teil siis siia asja on?
Es. sand. Meie tahtsime mööda sõites vähe kee-
 lekastet katsuda.
Kõrtsim. Peate kohe saama.
Es. sand. Kõrtsimees, kas midagi kahtlast siin
 pool näha ei ole olnud! Mõnda hulgust wõi
 selle sarnast?
Teine sand. Ehk ilma passita narakaid?
Es. sand. Meie peame nüüd waljusti järel wal-
 wama.
Teine sand. Jookseb palju wargaid ümber.
Kõrtsim. Ei teaks mitte ütelda. Mõisarentnik
 Pöogel on siin ja siis istuwad kaks kent-
 sakat mehikest sees ja söowad. Paistawad
 paar rõõmsat kunstnikku olewat, rändajad
 lauljad wõi sarnased; kahtlased ei ole
 nad minu meelest mitte -
Es. sand. Waatame neid ometi lähemalt; saatke
 nad õige wälja.
Kõrtsim. Minugi pärast.
Teine sand. Arge õlut ära unustage.
Kõrtsim. Silmapilk. (Läheb pahemat kätt kõrt-
 si ära).
Es. sand. (istub paremale poole). Niisuguseid
 wedelejaid ei wõi ialgi palju usaldada.
 Waid neid näo ette lasta tulla.
Teine sand. Meie terawad silmad näewad kau-
 gemale kui niisugune juhm kõrtsimees.
Kellner. (toob kõrtsist õlut). Siin minu här-
 rad, päris wärskest wadist. Torwiséks!
 (Läheb sinna ära, kust ta tuli)
Teine sand. (joob). Aah, - see kosutab.

Robert ja Bertram. (Tulewad pahemalt poolt kortsist).

10. etendus.

Robert. Bertram. Kaks sandarmi.

Robert. Mis? Kuidas? Keegi tahab meiega rääkida? Kus? kes?

Bertr. Kiriwese pärelt! Sandarmid! (wärioseb hirmu pärast).

Robert. Araneetud! (Tasa Bertramile). Kas need meile oma teenistust peaksiwad pakkuda tahtma?

Bertr. Mis neist muudgi hääd. (Poeb ettowaatlikult paremale poole ette ja jookseb ära).

Teine sand. (ruttab temale järele).

11. etendus.

Robert. Esimene sandarm.

Robert. (enesele) Ei tohi mitte kartust näitada, julgust!

Es. sand. Tulge aga lähemale.

Robert. Mu härra, Teie alandlik teener! Mis Teie soowite?

Es. sand. Kuidas nimi, mis mees?

Robert. Mees ei ole mitte naene - ja naene ei saa mitte mees olla - mees on siis mees, mida näost näha wõib.

Es. sand. Lora, ilma wiguriteta! Siin peab pikkamisi ja selgesti wastama.

Robert. Seda ma ei saa; minu keele wäledus sunnib mind ruttu rääkima.

Es. sand. Teie nimi?

Robert. Henricus, Visenzus, Virginius, Cassius, Hieronymus, Chrysostomus, Rochus, Parnassus, Pegasus.

Es. sand. Us, us, us ja muud midagi kui us! Sellest saagu tont aru!

Rob. Kui see Teile liiga pikk ja raske on, nimetage mind lihtsalt Jeschkeks.

Es. sandarm. Mis amet Teil on?

Robert. O, rikutud seaduste eeskirjade täit-
mise masin! Amet? Häbene selle sõna pärast
ja pea meeles: mina olen filosofius,
tehnikus, chemikus, physikus, kritikus,
musikis, rhetorikus, mimikus, plastikis,
lyrikus, schmierikus ja deklamatikus.

Es. sand. Mis see kõik ühe sõnaga tähendab?

Robert. Mina olen luuletaja, poeta, improvisa-
tor, deklamator, muusikasõber ja komponist,
ja püüan oma hiilgavate teadmistega ini-
mesesool lõbuga üksilduse igawust magu-
saks teha. Kas Teie minu luuletusi luge-
nud olete?

Es. sand. Mis veel?

Robert. Neid peate Teie kuulma.

Es. sand. Nüüd lõpeb minu kannatus. Mina küsin-

Robert. Kas mina monda riista mängin, tõmban
või puhun? Ühte vähem, teist rohkem. Aga
hiljuti olen mina ühe uue mänguriista
välja mõtelnud, tema nimi on Bombumbera-
tantamtrummiaccordion.

Es. sand. Mis mulle tema trummibummipordikum
korda läheb -

Robert. Palun, tema nimi on Bombumberatantam-
trummiaccordion. Teie peate teadma, et se-
nini sarnane päris lõbus ja tugew jõuu-
pill puudus. Nüüd olen mina kahksakümmend
kaks trummi, kõige pisemast trummist kuni
kõige ääretuma trummini valmistada lask-
nud ja nimetan terwet seda mänguriista
bombumberatantamtrummiaccordion, mida
mitte kätega ei mängita, waid jalgadega
sõkutakse.

Es. sand. Tuhat ja tuline! Mina tahan teada -

Robert. Kui kaugele mina luulekunstis jõudnud
olen? Kuulge siis:

Shandarmi silmad,
Politsei ilmad
Ja talvised külmad
On küllalt ju piinanud mind!
Mul wesi lääb ahju,
Ma kannatan kahju,
Ja tüdrukuid lahju

Mul ihaldab tuksuja rind!
 Kawalasti uurides,
 Sügawasti puurides,
 Altkulmu luurides
 Me tüssame mõndagi meest!
 Kui taga meid ajades,
 Mitmetes sajadades,
 Tulewad kajades,
 Siis paneme punuma eest!

(Ruttab pahemale poole kõrtsi ära).

Es. sand. Oho, mitte nii ruttu! Mul on veel palju küsida! Pagana pihta seda poissi ei tohi ma silmist lasta. (Ruttab temale järele).

Bertr. (tuleb teise sandarmi käes, pikamisi tagast pahemalt poolt.

12. etendus.

Bertran. Teine sandarm.

Teine sand. Oota, poiss, küll ma teda õpetan putku panema! (Istub). Astuge kähemale.

Bertr. Hüwa! Kui ma Teile sellega rõõmu wõin teha. Mina olen sobralik inimene - tundke siis minust rõõmu.

Teine sand. Wait!

Bertr. Ja!

Teine sand. Kuidas tema ennast nimetab?

Bertr. Sina.

T. sand. Kuidas?

Bertr. Sina.

T. sand. Mis see tähendab?

Bertr. Nu ja, mina ütlen enesele sina. Ega ma siis ometi enesele Teile ütleva ei hakka.

T. sand. Kuidas tema nimi on, tahan ma teada saada.

Bertr. Ah so, kuidas tema nimi on, tahate Teile teada saada. Ikka tasa ja targu. Noh, siis peate tema enese käest küsima.

T. sand. Kelle käest?

Bertr. Noh, tema käest.

T. sand. Arge heitke siin nalja. Mina küsin, kuidas Teile enese, kes Te siin seisate,

(näitab Bertrami pääle). Nimi on?

Bertr. Ah so, kuidas minu enese nimi on. Mina arvasin, et Teie teda mõtlesite, sest Teie ütlesite tema. Andke andeks, sandarmi härra, kellel haridust ja tundmust on, see teab, et harilikult Teie ütoldakse, ja kes minu poole teisiti pöörab, selle pääle woin mina ainult auukartuse wastandiga waadata. Kas saate minust aru? Teie olete, kui seaduse tähtede järele seletada, kohaliku ülemuse moju all olew isik, ilma iseseiswuseta inimene - ja muud ei ole Teist ühtgi hääd.

T. sand. Wait, wastu tõrkuja waim! Lõuad kinni ja wastake, muidu käidakse temaga teistwiisi ümber.

Bertr. Tänan, mina Teiega ümberkäia ei taha, mina olen liiga wäsinud.

T. sand. Wait! - Teie nimi?

Bertr. Agamemnon, Hannibak, Habakuk, Sever -

T. sand. (kirjutab). Edasi.

Bertr. Jaromir Pigi. - Kas Teil pigi on?

T. sand. Ja.

Bertr. Minul kah.

T. sand. Mis?

Bertr. Noh, minul on pigi ja minu nimi on pigi - see on dõpelt pigi.

T. sand. Edasi. Kas Teil amet on?

Bertr. Harilikult küll, ainult siis, kui ta katki läheb, ei ole mitte.

T. sand. Mis?

Bertr. Ame! Teie küsite, kas minul amet on.

T. sand. Arge jampsige! Mina küsin, mis ametimees Teie olete?

Bertr. Ah so. Olen lihtsalt mees, see on mees-terahwas, ametimees mina ei ole. Uksik laps. Otsaesine: wäga kõrge. Silmad: potisitud. Nina: kahe silma wahel. Suu: risti nina all. Pääs: chapeau claque. Kaelas: sitsi rätik. Kindad: on sees kõrtsi laua all. Iseäralised tundomärgid: puuduwad. See on mu terve pass.

T. sand. See kõik on liiga segane. Minu küsi-

muste pääle peab lühidalt ja selgesti
wastama. Sündinud?

Bertr. Hm - Teie küsite küll -

T. sand. (kõwemini). Sündinud?

Bertr. Noh, muidugi pean ma sündinud olema,
muidu ei oleks mul mitte seda löbu, siin
Teie ees seista.

T. sand. Pagan wotku, kus tema sündinud on?

Bertr. Ah so - kus? Tartus, Hobuse uulitsas,
aga muidugi moista kui inimene. Sest
saadik, kui ma abielusse astusin, elan mi-
na Rist-uulitsas.

T. sand. Teie olete naesemees.

Bertr. Ja wäga.

T. sand. Kuidas Teie naese nimi on?

Bertr. Pretsiosa.

T. sand. Pretsiosa?

Bertr. On tema eesnimi.

T. sand. Ja sündinud - ?

Bertr. Sündinud Kana Kasaritsast Wõrumaalt.

T. sand. Wana?

Bertr. Oli pükstepaikaja. Nüüd on ta surnud.

T. sand. Pagan wotku! Jumal ülendagu ta hinge-
kest! Ma arwan, kui wana Teie olete? Seda
tahan ma teada.

Bertr. Noh, sellega pole asi weel nii paha.
Kaheksa aasta eest sain ma täisealiskka
ja suwiste pühade ajal pühitsen ma oma
ameti jubileumit.

T. sand. See ei puutu siia.

Bertr. Noh, siis panon ma ta kuhugi mujale.

T. sand. Ma usun, Teie tahate mind narrida.

Bertr. See oleks asjata waew.

T. sand. Teiega peab palju kannatust olema.

Bertr. Minul Teiega kah, see on selge.

T. sand. Teie seisus Teie amet - mis pärast
hulgute Teie ümber?

Bertr. Armastuse pärast.

T. sand. Mis, armastuse pärast?

Bertr. Mis sest muudgi hääd.

T. sand. Kes siis Teid armastama peaks?

Bertr. See p see lugu ongi, mina armastan
lootusetu; sest kuidas Kata minu wastu on,

see on arusaamata.

T.sand. Kata?

Bertr. Kõige ilusam tüdruk terwes maanurgas.
Kuulake.

N.9. Laul.

Minu Kata tore plika,
Nägu nagu piprakook,
Armastab mind järjest ikka,
Süda paindub nagu look!
Ja, mu armas, eks ma tea,
Kes sind näinud, ei see nea,
Arm see on ju hirmus hea,
Mojub nagu noiajook!
Ja, ja, widibum, sest armastus on
päriskull,
Bumbidibum, ta ajab aju segi sul,
Ja, tiribim, tasta muud ei ole üht-
gi hääd!

Kadril mitu halba moodu,
Mis on tutvad ilma ees!
Walwa järel ühtesoodu -
Wigurid tal palju sees!
Kui ta wooraid mehi näeb,
Kohu mokke muigul söeb,
Silmadega kelmilt kaeb -
Nagu poleks mina mees!
Ja, ja, widibum j.n.e.

Wiisin ta kord pekri poole, -
Kahju sellest praegu veel!
Sääli ta wõttis ette poole,
Õgis nii mis wõttis keel!
Küll ma kiitsin ilust ilma,
Waatsin ahastades silma,
Aga rublast jäi ma ilma -
Seda tegi koogi neel!
Ja, ja, widibum jne.

Kadri tahab ennast ehti,
Minul aga raha napp!

Ikka painab arutihti;
 Nagu mõni ahne papp!
 Küll ta nõuab krenoliini,
 Nõuab kallist kashimiiri -
 Ei sel ole enam piiri -
 Üle maksa läheb sapp!
 Ja, ja widibum jne.

Kui kord rahwapidu peeti,
 Tegin löbu Kadrile;
 Ostsin talle uue kleidi,
 Siirawjira sinise!
 Kohe kõndma läks ta wälja,
 Turu pääle kust saab kalja!
 Oh sa pime! Waata nalja -
 Lipsti kadund Kadrikel!
 Ja, ja widibum jne.

(Jookseb ära kõrtsi)

T. sand. (ruttab temale järcele)

Pöögel ja kõrtsim. (tulewad pahemat kätt
 kõrtsist).

13. etendus.

Pöögel. Kõrtsimees.

Pöögel. Paar kentsakat mehikest.

Kõrtsim. Nu jah, aga mina arwan, sandarni härra on küll natuke üleliiga kartlik.

Pöögel. Praegustel aegadel ei wõi mitte küllalt kartlik ja ettewaatlilik olla. Teie olete ometi minu rahakoti hästi ära pannud.

Kõrtsim. On minu kapis luku taga. Päälegi tahawad sandarnid neid poisse ühes linna wiia. Pidin neile pööningu toa andma, kus nad seni luku taga peetakse kui pulm mööda on. Hehe - nii rumalad need sandarni härrad siisgi ei ole, et nemad ilma pidu unustaksiwad.

Pöögel. Jah, õige, pulmarong ei tule ikka weel. Mina olen igawuse pärast juba kolm korda suupistet wotnud.

Mihkel. (tuleb läbi wärawa sisse).

14. etendus.Endised Minkel.

Mihkel. (tolmune) Oh, oh - siin ma olen - oeh!

Ei jouda enam. (Langeb pingi pääle)

Pöögel. See on ju toepoollest, Mihkel minu sulane!

Kõrtsim Mihkel?

Mihkel. Jah, Mihkel!

Pöögel. Kelm, kus sa siis olid?

Mihkel. Ah, kui Teie seda teaksite -

Kõrtsim. Mis Teile siis juhtunud on?

Mihkel. Ah, kui Teie seda teaksite -

Pöögel. Mispärast sa siis mitte Punasesse Härga tagasi ei tulnud?

Mihkel. Ah, kui Teie seda teaksite -

Pöögel. (wihaselst) Ah, kui Teie seda teaksite! Wasta nagu kord ja kohus poiss! Mispärast pidin ma üksinda tagasi soõtma?

Mihkel. Mispärast Teie siis minust nii wähe hoolisite, et Te ei wõinud oodata, kuni ma tagasi tulin.

Pöögel. Siis oléksin ma kaua oodata wõinud. Kes teab, kus sina ümberhulkusid!

Mihkel. Katsu siis ümberhulkuada, kui sa puuri oled pistetud. (Nutab)

Pöögel ja Kõrtsim. Puuri?

Mihkel. (tousob üles). Noh muidugi, wangikojas,

Pöögel. Wangikojas! Sääl see nüüd on, sina krants! Mis tükkid sa siis tegid?

Kõrtsim. Mis Te kurja tegite?

Mihkel. Kurja? Mina - mitte midagi; aga mispärast on niipalju kelmisid olemas, kes õigeid inimesi puuri pistawad.

Pöögel. Ara räägi nii lollisti.

Mihkel. Tont wõib sääl juures lolliks minemata jääda.

Kõrtsim. Kuidas see siis juhtus?

Mihkel. Noh, läksin oma onu waatama.

Pöögel. Sinu onu?

Kõrtsim. Aha! Tema onu!

Mihkel. See on nimelt wangiwahht.

Pöögel. Kõrtsim. Wangiwaht?

Mihkel. Jah, wangiwaht.

Kõrtsim. Aha!

Mihkel. Ei, siin ei ole midagi ahaatada; minul
woib ometi onu olla, kes wangiwaht on.

Pöögel. Muidugi, see ei ole mitte seadusewas-
tane.

Kõrtsim. Päris õige. Mispärast ei peaks temal
mitte onu olema, kes wangiwaht on.

Pöögel. Ja siis?

Mihkel. Nu ja siis - mina lähen sinna, saan to-
maga kokku -

Pöögel. Sinu onuga?

Kõrtsim. Wangiwahiga?

Mihkel. Nu jah!

Pöögel. Edasi!

Mihkel. Temal oli hää meel, et mind näeb -

Pöögel. Sinu onul.

Kõrtsim. Ei, wangiwahil.

Mihkel. Nu jah, wangiwahil.

Pöögel. Ei, sinu onul!

Mihkel. Nu jah saage ju ükskord atu! Wangiwaht
ja minu onu on üks ja seesama isik.

Pöögel. Ah nii, nüüd saame meie wiimati aru!
Seile poisi käest on raske selgust saada.
Aga nüüd tule sisse. (Tahawad pahemale
poole ära kõrtsi minna).

Kaks sand. (tulewad neile säält wastu).

15. etendus.

Endised. Kaks sandarmi. Siis Roosi.

Kõrtsim. Noh, kas panite oma wangid kinni?

Es. sand. Pööningu tuba, mis Te meile andsite
on kindel ja lukus. Kui wähe pulmapiidu
ühes pühitsenud oleme, siis wiime need
härrakssed ühes linna.
(kaugelt muusika).

Kõik. Ha - pulmarong. Läheme wastu. (Ruttawad
wärawast välja).

Roosi. (ilmub kõrtsi palkoni pääl pahem. kätt,
waatab pahemale poole). Ma kuulen muusikat-
toesti säält lehwiwad juba lipud ja mütsid

üle kingu - nad tulewad.
Robert ja Bertram. (ilmuvad kõrtsi pööningu
 aknal).

16. etendus.

Roosi. Robert. Bertram.

Robert. Jumalik waljawaade siit sellest kana-
 kuudist!

Bertr. Ikka tasa ja targu.

Roosi. (waatab ülesse). Oih, kes säääl siis üle-
 wal räägib?

Robert. Ah, minu ilus kõrtsipreili -

Bertr. Kes oleks seda uskuda wõinud!

Roosi. Kuidas Te sinna üles saite?

Robert. Meid pandi siia lahkesti kinni.

Bertr. Mis sest muudgi hääd.

Roosi. Mispärast siis?

Robert. Meil ei ole passi.

Bertr. Ja see ei passi mitte.

Robert. Ja nüüd ei taheta meid mitte lubada
 ilusat pulmapidu ühes pidada.

Roosi. See on ju õige paha.

Bertr. Häbemata.

Robert. On sul kaastundmust? O, tänu, tänu. Näed,
 sober, ei ole weel auusatest südametest
 puudus.

Bertr. O jah, neid on weel olemas.

Robert. Pane oma kaastundmusele kroon päha
 ja päästa meid.

Roosi. Kuidas ma seda wõin?

Robert. Uksel on wäljas pool ainult riiw ees.

Bertr. Lükka meil riiw eest ära ja ma kirju-
 tan sulle ühe salmi albumisse ja jään
 kuni surmani sinu truü sober -

Roosi. Aga kas mind selle eest ei karistata?

Robert. Hoidku, meie teeme niisugust pulmanal-
 ja, et kõik jälle hääks saab.

Bertr. Kometit!

Roosi. (röömsalt). Kometit!

Robert. Meil on juba kõik wälja mõteldud. Si-
 na annad meile teised riided, meie moonu-
 tame endid ära ja mängime pulmalistele

kometit. Kõik saavad lõbu, meie saame kii-
ka ja meie päästja saab tuhat kordset
hasu.

Roosi. Ah, see wõib tore olla, selleks aintan
ma rõõmuga kaasa. Kohe lähen üles ja la-
sen Teid wälja (Kaob palkonilt).

Robert. Hõissa, poiss nüüd oleme kuiwal!

Bertr. Mis sest muudgi hääd.

(Kaowad aknalt).

N.10. Pulmamarss ja koor.

Pulmarong. (tuleb paremat kätt üle kingu :
Moosikandid, noored talu tüdrukud parga-
dega, noored poisid lippudega, pruutnõit-
sid lilledega, noorpaar, pruutiisa, Pöögel,
Kortsimees, kaks sandarmi, rahwas paariwi-
si).

17. etendus.

Pulmarong.

Rong. (tuleb läbi wärawa, siis õues ringi).
Moosikandid. (jääwad tagapoole, tantsijad kes-
kele, nende ees peigmees, pruudiisa, pehe-
mat kätt Pöögel, Kortsimees, paremat kätt
sandarnid.)

Koor.

Hõissa saajad, hõissa pulmad,
Laske rõõmul elada,
Laske lõbul laialt käia,
Süda hõisata!
Oh seda pidu! Oh rõõmu! Oh põlwe!
Hüüdke elagu!
Waatke, noorepaari silmis
Õnne läik on aina säramas,
Ja nii tasa õnne tundel
Pruudi isa mõtleb tagasi,
Kuis ta ise korra kosis.
Sest siis saajad, hõissa pulmad,
Laske rõõmul elada,
Laske lõhul laialt käia,
Süda hõisata!

Kõik. (hõiskavad, kui koor lõpetanud on.) Pruutpaar elagu!

Pruutiisa. Tänan Teid südamest, armsad sõbrad ja naabrid, oma laste nimel.

Pöögel. Armas naaber, lubage, et ka mina südamest õnne soovin.

Pruutiisa. Tänan, tänan väga. Oi tuhat, härra

Pöögel. (Kõrwale). Kust siis see siia on saanud?

Pöögel. Waadake naaber mina sõitsin siit koge-mata mööda ja otsustasin puhtast sõprusest, Teie roomupidust osavõtta.

Pruudiisa. Liiga lahke, väga rõõmustaw! (Kõrwale). Võiks sind kus see ja teine võtta, wana korilõikaja.

Pöögel. Teie jäite õige hilja pääle tulema.

Pruudiisa. Hää asi tarwitab aega.

Kõrtsim. (Kes kellneritega weini ümber kannab)

Minu härrad, üks tubli lonks terwituseks. Kuni lauda kaetakse teeb ehk noor rahwas siin roheliste okste ja wanikute all ühe wäikese tantsukese. See annab söögiks isu. (Läheb kõrtsi).

18. etendus.

Endised, ilma kõrtsimeheta.

Kõik. Ah, ja, üks tants, üks tants!

Pruutiisa. Noh, minugipärast, Pakkuge tublisti weini ümber, täna peab koike küllalt saama. Ja nüüd, kui keegi tantsida tahab, haku rõõmsasti pääle!

Mihkel. Noh, Roosid - meie ometi kah!

Roosi. Noh, muidugi mõista.

(Paremat kätt seatakse pruutpaarile lilledega auujärg üles, kuhu nad istuwad).

Kõik. Tants, tants! Saa tantsida!

N. 11. Polka.Kõik. (tantsivad).Kõrtsim. (tuleb, kui tants lõpeb, hõõkstes kõrtsist).19. etendus.Endised Kõrtsimees, Siis Robert ja Bertram.
Kõrtsim. Appi, mortsukad, rööwli!Kõik. (jooksewad läbiseigi). Mis on - mis on juhtunud?Kõrtsim. Minu kapid on lahti murtud, minu raha ära warastatud. Ka Teie rahakott, härra Pöogel - mokkas.Pöogel. Minu rahakott! Ma suren! (Langeb maha).
Sand. Kus waras on?Pöogel. Seda peate Teie teadma, sandarmi härrad. Kas ei ole need mõlemad kahtlased poisid?Es. sand. Need istuwad ju ülewal pöõningu toas kinni.Pöogel. Need peab läbi otsima.Kõrtsim. Ja muidugi.Kõik. Jah, jah, ruttu üles!Es. sand. Teie teised otsige seni kõik nurgad, tallid ja küünid läbi, kas sääl midagi kahtlast ei leidu.Kõrtsim. Pöogel, sand, noorpaar. (Ruttawad pahemale poole kõrtsi).Kõik teised. (lähewad laiali).Roosi. Oh häda, oh häda! Ma arwan, ma olen ühe hirmus rumala tembu ära teinud. (Läheb kartlikult kõrtsi).Mihkel. Kahju, nüüd jään ma jälle tantsust ilma. (pool nuttes). Minul ei ole ka kunagi õnne! (Läheb Roosile järele).Robert ja Bertram. (tulewad, kui hoow tühi, ettewaatlikult keldrist wälja, rahakott ja karp käes).Robert. Siin on ohk puhas.Bertr. Nüüd peab plehku panema, aga kuhu?Robert. Minule järele -

Bertr. Ikka tasa ja targu. (tahavad keskwära-
wa poole minna).

Mihkel. (tuleb kõrtsist ja näeb neid). Pea,
siin nad on! (Hoikab läbi ukse sisse). Meid
tulge wälja! (Jookseb kõrtsi).

Robert ja Bertr. (jooksewad paremat kätt küü-
ni).

Mihkel. (tuleb kellneritega, kui Robert ja
Bertram küünis on, kõrtsist wälja; nad wa-
hiwad ümber ja karjuwad.) Kus nad on? (Siis
jooksewad nad paremale poole küüni).

Robert ja Bertram. (ilmuwad ülewal küüni luu-
gil, lasewad endid kõit mööda alla jook-
sewad keskwärawat wälja, lööwad selle kin-
ni ja panewad wäljast poolt puu etto.)

Mihkel. (ilmub ka küüni luugil, tahab ennast
kõit mööda alla lasta, jääb rippuna).

Mõlemad sand. (ilmuwad sel silmapilgul, kui
Robert ja Bertram läbi wärawa ära jookse-
wad, pööningu aknal).

Kõrtsim. ja Roosi. (ilmuwad palkoni pääle).

Pöogel ja peremehed. (tulewad jookstes).

Es. sand. Wotku pagan, linnud on wälja lenda-
nud.

Kõrtsim. Sinna poole - kaugel ei wõi nad olla!

Pöogel. Otsige küla läbi, terwe ümbrus. Minu
rahakott!

Kõik. (tahawad läbi wärawa wälja jooksta).

Pöogel. Kiriwese päralt, wäraw on kinni!

Mihkel. Nüüd on rotid löksus!

Robert ja Bertram. (ratsutawad sel silmapil-
gul sandarmite hobuste seljas wärawatagast
mööda.)

Sandarmid. Kurat ja põrgu, meie hobused -

Bertr. Mis sest muudgi hääd! Kõige paremat ter-
wist!

Kõik. (karjudes) Wõtke kinni! (Jooksewad läbise-
gi ja tormawad wastu wärawat).

(Gruppe)

N. 12. Lõpumuusika.

=====

III. WAATUS.

Õhtupidu ja maskepall.

Robert.

Bertram.

Saabasberg, rikas kaupmees.

Euphrosine, tema tütar.

Samuel Roosbaum, raamatupidaja.

Prõua Kolimann.

Dr. Kuusik.

Mari) teeni-

Liisa) jad.

Näokattepidulised. Wõõrad. Teenijad.

N.13. Introduction.

Saal rikka kaupmehe Saabasberg'i juures. Keskel ja kahel pool küljes ukсед. Aknad paremal ja pahemal pool. Peenike mööbel. Tore-
dad lühtrid laes ja seintel.

1. etendus.

Mari. Teenrid.

Teenrid (korraldavad saalis ja panewad lüh-
trid põlema).

Mari (räägib wõõraste sõnadega segatud mur-
rakut ja on teiste teenrite wastu wäga
kõrk). Jumal hoidku küll - see on aga
wirtsah! Kohe sõidaw sisselaaditu pee-
nikse wõõra tõldega ette ja siin tröödel-
des ikki weel! Olgu mint! Ruttu!

Teenrid. (keskelt ära).

2. etendus.Mari üksi:

Mari. Sina armuline taowas küll, mes inimene
 siandsite peeniksite sakste man kik äta
 tegeme ei pea! Katsome päewa sehen ole
 ma neli paari taldu läbi jookken. Arwad,
 et kik oled joba sisse laadin, wõta nä-
 -pust - terve tosin ära lasken ütelde,
 muudku pista jälle uuesti lõikame. Wõo-
 ras Saksa laulja, keda ma kontserdile
 sisse laadsi, om ka üits esiwärki mees.
 Kui nüüd miu peopesasse ka hästi joot-
 rahakest jooses. Kui ma siit nende hulga
 wõoraste käest hääd trinjelte saa, sis
 wõi ma nakate endele weidi raswa kogume
 Ma ole wiimatsel ajal peris lahjas jää-
 nu - Peigott!

N. 14. Couplet.Mari.

Kui peenet pidu antakse,
 Siis theewett ümber kantakse,
 Kui moni woitleb näljaga,
 Woib aidata biskwidiga.
 Neist wotta wõid sa wiisakalt
 Paar tükki kõige rohkemalt!
 Mis muud, kui ole wagune
 Ja oma ette pomise:
 Küll on lahja!
 Aga fein! Das ist immer fein! Ja!

Siis tuleb preili lauluga
 Ja laseb ennast imesta.
 Ta karjub kas wõi kopsu seest
 Ja kiita saab siis selle eest.
 Kõik teda ümber piirawad
 Ja brawo, brawo hüüawad,
 Kuid selle juures mõnigi
 Küll mõtleb tasahiljuksi:
 Küll on lahja!
 Aga fein! Das ist immer fein! Ja!

Kui pidu müra waikseks jääb

Ja rahwas ära koju läab,
 Siis mina muudkui ulata
 Neil mantlid selga rutuga,
 Koik ikka kangest kärmesti
 Ja saada kuni uksemi.
 Kui waatad pärast peosse,
 Siis muudkui tasa pomise:
 Küll on lahja!
 Aga fein! Das ist immer fein! Ja!
 (Tahab ära minna).

Saabasberg(tuleb paremalt poolt).

3. etendus.

Saabasberg. Mari.

Saabasb. (uhkelt). Marie!

Mari. Armuline ärra!

Saabasb. Kas ta tuleb?

Mari. Jah, tuleb küll.

Saabasb. Peenike mees, mis?

Mari. Oige peenike mees.

Saabasb. Pane tähele, Marie. Ma olen sind sinu
 mamma palwe pääle oma juurde teenistu-
 sesse wõtnud, et sina siin peenemaid kom-
 beid harjutaksid ja Saksa keele ära
 õpiksid. Wõõraste kuuldes on päris pein-
 lih sinuga kõnelda. Kui sina sugugi edasi
 ei õpi, siis lasen ma sind lahti - pea
 seda meeles! Nüüd mine ja kutsu minu ar-
 muline freilein tütar siia.

Mari. Nagu käsete - kohe - augenplik!

(Läheb pahemale poole ära).

4. etendus.

Saabasberg üksi.

Saabasb. Hirmus rumal inimene oma keelega! Ta
 woib mul terve piduõhtu ära rikkuda. Kui
 ta weel puhast maakeeltgi kõneleks. Kõige
 peenemad inimesed linnast tulewad minu
 juurde kokku. Koik kuulsad kunstnikud ja
 professorid. See on mulle auuks. Koik be-
 neidigtawad mind, kõik imestawad minu
 shmaki üle. Kunstnikud on nagu linnud;
 neid peab juurde meelitama. Koik see mak-

sab mul palju raha, aga mis sest - sellepärast räägib ka terve linn rikkast Saabasbergist, minu pallidest kõneldakse tseitungitesgi. Kolm korda nädalas söödan ma lehekirjutajaid. Ah, kui hää tundmus on, kui oma nime tseitungis trükitult näed! Peigott!

Euphrosine (tuleb pahemalt poolt).

5. etendus.

Saabasberg. Euphrosine.

Euphr. Guten Abend, mein lieber Papa!

Saabasb. (suudleb teda otsaesisele). Kut
naabend, mein Kind! Tule siia, näita ennast.
(Vaatab teda). Kui ilus sa oled - wie ein
Engel!

Euphr. Papa, sa teed nalja! Minu tualet on ju
nii einfahh!

Saabasb. Aga laps! Kuidas wõid sa nii kerge-
meelne olla ja nii einfah riided selga
panna! Sa woid mind blameerida! Iga silma-
pilk wõib krahw Elfenbein tulla.

Euphr. Kuidas, papa? Krahw Elfenbein, see wõõ-
ras, kes pallide pääl nii interessant on?
Missuguse kleidi pean ma selga panema,
papa, missugust sa tahad? Ma teen sinu
shmaki järele. Riide wärwi järele wõib
inimese meelt ära tunda.

Saabasb. Jumal küll, kui haritud tütar mul
on! Ma ei saa tema kõnest enam arugi! Noh,
ma olen teda ka koolis käia lasknud.

Euphr. (unistades). Kas ma pean omale roheli-
se kleidi selga panema? Roheline on loo-
duse wärw. Punane on armastuse wärw, nii
romantiline. Sinine on truuduse ja usal-
duse wärw, taewa wärw.

Saabasb. Aga igakord ei wõi taewast ka usku-
da, parem on, kui rejensirm kaasas.

Euphr. Walge on ilmsüütuse wärw.

Saabasb. Wäga ilus wärw.

Euphr. (ruttu). Aga kollane on waimustuse
wärw, mis kunstist tuleb. Sellepärast pa-
neksin ma omale kollase kleidi selga.

Saabasb. Jumal küll, sa wallid mulle ka kollases kleidis. Pane kollane kleit selga. Ma woin kindel olla, et sa krahwile ka kollases kleidis wallid, iseäranis rohelise besatsiga.

Doktor Kuusik (tuleb mustas frakis, musta lipsiga, keskelt).

6. etendus.

Saabasberg. Doktor. Euphrosine.

Doktor. Tere õhtust!

Saabasb. Ah, härra doktor. Kuuten aabend!

Euphr. Ah, meie armas Hausfreund!

Doktor. Tõepoolest, see ma olen! Ma tulen meelega natuke wara. Täna saab wist suurepäraline õhtu. Ma näen, kuidas toredasti kõik ette on walmistatud.

Saabasb. Mina tahan oma wõõraid üllerraschida. Teile tahan ma seda ütelda: kontsert, feuerwärk ja maskenpall!

Doktor. Näokattepidu, pagana pihta! Kas mina ennast ka pean maskerina?

Euphr. Muidugi mõista!

Doktor (Saabasbergile). Andke mulle üks walge lips - siis ei tunne mind keegi.

Saabasb. Teie saate inestama toredate kostümid üle.

Doktor. Ootan põnewusega. Kas Teie ennast ka maskerite?

Saabasb. Kui Ludwig XIV ja minu tütar tuleb kui Orleani neitsi.

Euphr. Minu raudriie ja kiiwer saab kullas särana.

Doktor. Mõni ime, rikka Saabasbergi tütar! Kui Teie sellel ajal elaksite, kus Teid nagu Orleani neitsit ärapäletada wõiks, siis saaks sulatamisega toredat sehwti teha.

Euphr. Igawene naljahammas!

Saabasb. Aga hääd witsi teeb ta, peigott!

Doktor on täna hääs tujus. Doktor, Teie saate inestama! Kõige kallimad ehted,

briljandid! Ma ütlen Teile, minul on mitu tuhat seljas.

Doktor. See saab Teile raske olema. Kas ma ei võiks poolt kanda aidata?

Saabasb. Waadake, kaelas kannan ma -

Doktor. Oma näopilti briljantidega.

Saabasb. Ei, noela kuld oina kujuga.

Doktor. Siis ei ole kuldwasikas säält kaugele.

Saabasb. Doktor, doktor, Teile olete väga üle-meelik.

Doktor. Kas meile kontserdiks ka ooperi näitlejaid laulma tuleb?

Saabasb. Ei, need ei tohi mitte!

Doktor. Mispärast mitte?

Saabasb. Teatri direktor on neile ära keelanud ära pidude pääl laulda. Meil on ilma selletagi ühtelugu hääl ära.

Doktor. Sel teatril on tark direktor!

Saabasb. Ja, juba nii kui nii peab ta reserwuari ühtelugu enderdama. Aga minu woorad ei pea teatri direktori waljuse all kannatama - nemad peawad koguni midagi iseäralikku kuulda saama. Suur, kuulus kunstlaulja Brüllmann Berlinist, kes nüüd kõiki waimustab, tuleb õhtu siia.

Doktor. Brüllmann! Ja see ajawat nüüd naeste igalpool pööd segamini.

Saabasb. Wäga õige. Üksigi pöö ei ole enam õige koha pääl. Ma tahan teda wäga häa meelega näha.

Doktor. Kas Te olete tema laulu kuulnud?

Saabasb. Ei, aga ta pidawat wäga künstlich laulja olema. Ma lubasin talle sada rubla kahe laulu eest -

Doktor. Sada rubla? Kas Te arust ära olete? Ma laulan Teile sada laulu 50 rubla eest.

Saabasb. Aga Teid ei kuula üksigi inimene päält.

Doktor. Wõib küll olla.

Euphr. Tõesti, papa, Sa oleksid raha parem hoida woinud.

Saabasb. Mis tähendab hoidma?

Euphr. Wast ehk oleks ta laulu eest minu käest midagi zum Andenken soovinud.

Saabasb. Kuidas sa selle mõtte pääle tuled?

Euphr. Üleeila laulis ta krahwinna Wolfi juures - teie tunnete tema wäikest jalga?

Saabasb. Eerenwort, ime wäike!

Doktor. Noh, mis sellega siis oli?

Euphr. Noh, arwake ära, mis härra Brüllmann krahwinna käest kahe laulu eest nõudis?

Doktor. Ega ometi teist wäikest jalga?

Euphr. Teraw keel! - Mitte jalga, waid ühe kinga.

Saabasb. Uhe kinga! No see on küll asi!

Doktor. Naljakas! Kui ta minu juures laulda tahab, minul on paar wanu kalossisid - need woib ta mõlemad saada.

Euphr. Ffui!

Roosbaum (tuleb keskel).

7. etendus.

Endised. Roosbaum. Siis Mari.

Roosbaum. Guten Abend! Prinzipali härra lubasid -

Saabasb. (uhkelt). Kuuten aabent, puuhhalter! Teie peate ka kord peenemate sakste hulgas ennast amüserima.

Euphr. (söbralikult). Guten Abend, härra Buchhalter.

Saabasb. Mispärast ei ole Teie ennast weel mitte maskerinud?

Roosb. Selleks on weel aega küllalt.

Doktor. Kas teate, Teil ei olegi waja ennast maskerida, Teie olete praegugi nagu Mihkel Liisa haua pääl.

Roosb. Härra doktor, jätke vähemalt täna minu orn süda, minu walu oma naljaga puutumata.

Doktor. Jäägu Teile Teie walu ja minule mu nali. Saame näha, millega kumbgi kaugemale saab.

Euphr. (kõrwale). Mu jumal, mis tal täna wiga

peaks olema?

Mari (lööb wõõraste ees suure rutuga ukse lahti). Pite! Pite!

Saabasb. Tere tulemast, auustatud wõõrad!

Mari (laseb wõõrad sisse astuda ja läheb siis keskelt ära).

(Wastastikune teretamine).

8. etendus.

Endised. Wõõrad. Pärast Mari.

Saabasb. Paruni härra - Stadtradi proua - Direktori härra - kaubanouniku härra - minu auustatud wõõrad, see on mulle suureks auuks, et Teie minu kutse pääle ilmute.

Mari (keskelt teatades). Kaubanouniku proua Kilomann!

Saabasb. Ah, tere tulemast!

Mari (laseb sisse astuda ja läheb keskelt ära).

Kaubanouniku proua Kilomann (wäga tore ja ehitud, keskelt).

9. etendus.

Endised. Pr. Kilomann. Pärast Mari.

Pr. Kilomann. Guten Abend! Guten Abend! O Vetter, kui peenike mees Teie olete. Ma kuulsin, et Teie meile wäga gemütlich õhtu walmistate. Grossartig, bei Gott! Ka suur ja kuulus Saksa kunstlaulja, kes neid imeilusaid romanisid laulab, ei pi dawat puuduma! Ja krahw Elfenbein, kellest kõrgemas seltskonnas wäga palju lugu peetakse, - grossartig! Lubage, et ma Teid kaisutan, Vetter!

Doktor. Arakulunud iludus! Nagu wananenud wolatäht, mida üksigi wõtta ei taha.

Saabasb. Kusiine, Teie toete mulle häbi!

Mari (keskelt teatades). Krahw von Elwenbein! (Laseb sisse astuda ja läheb keskelt ära).

Kõik. Ah, see kuulus wõõras härra!
Pr. Kilom. Ma ootan teda põnewusega!

Doktor. Mina kah!

Robert (toredas, moodu järele riides, keskelt)

10. etendus.

Endised. Robert.

Saabasb. (temale wastu rutates). Krahwi härra, Teie näitate mulle ja minu perekonnale suurt auu üles, et Teie minu kutse wastu wõtsite. Kahjuks jäi minu kutse küll wähe hiljaks, aga -

Robert. O, palun, ei tee wiga. Auustaw kutse tuli ja sellest on küllalt. (Waatab lorgnette läbi ümber). Kõik suurewiisiline, peenike, uhke, tore, waimustaw!

Saabasb. Oh, Teie teete mulle häbi, krahwi härra!

Pr. Kilom. (tasa doktorile). Ta on wäga nett!

Euphr. (tasa). Wäga interessant noor härra!

Roosb. (niisamati). Kas tõesti?

Pr. Kilom. Just kui armastuse jumal Amor!

Doktor. So? Seda ei kujutata aga harilikult mitte mustas frakis.

Saabasb. (esiteledes). Krahwi härra - kaubanouniku proua Kilomann - siin minu tütar.

Robert. Kõige kenam maapäälsete inglite hulgast, lubage, et ma omad huuled Teie lumivalge käe pääle surun. (Suudleb Euphros. kätt).

Saabasb. Kui peeniksed kombed!

Doktor (tasa). Nagu wäiksel printsil!

Roosb. (enesele). Kops tahab üle maksa minna!

Pr. Kilom. Hm! Ta on wäga galant, koguni ehk üleliigagi galant.

Saabasb. Ma loodan, krahwi härra, Teie ei saa mitte kahetsema, et Te minu kutse wastu wõtsite. Mina olen pidu tore daks seadnud. Kõige päält kontsert, siis õhtusöök, siis pall, bengali tuli, feuerwärk.

Robert. Mein Gott! Teie muudate oma maja noialossiks!

Saabasb. (doktorile tasa). Mis ta sellega ütelda tahtis?

Doktor (tasa). Küsige tema ehese käest.

Saabasb. Kas ta mind kiita tahtis?

Doktor. Arge kartke ilmaaegu.

Pr. Kilom. Teie tulete nüüd oma reisisidelt tagasi, krahwi härra?

Robert. Just nonda, armuline proua. Italiast!

Pr. Kilom. Ah, Italiast! Kas Teie ka Wenedigu linnas käisite?

Robert. Muidugi teada! Wenedigu, see uhke linn! Jumalik maakohd - lageda pinna pääl, kus palju wett, mida järwekesteks nimetatakse. Terwe suur linn on orkide otsa praetud - rajatud, tahtsin ma ütelda, postide pääle. Woorimeeste troskad nimetatakse säääl paatideks. Terwes Wenedigus ei näe muidu ühtegi hobust, kui ainult wõõrad sinna tulewad.

Doktor (Saabasbergile). Kas Teie ka mitte warsti sinna ei reisi?

Saabasb. Mis wigurit Teie küsite?

Robert. Woorimehi nimetatakse säääl paadimeesteks. Need laulawad terve päew otsa. Üks niisugune laul on mul weel meeles.

Kõik. Olge nõnda lahke, laske kuulda!

Robert. Kiigu, mu paadike, kiigu, kiigu, kiigu, Paigalt sa ära nüüd liigu, liigu, liigu,

Ja kallikese poole mind wiigu, kui tuul,

Et suudelda wõiks teda igatsew huul!

Kõik. Bravo! Bravo! Tore!

Saabasb. Imeilus - seda ei wõi salata.

Robert. Wenedigu jätsin ma raske südamega jumalaga ja reisisin üle Alpi mägede tagasi.

Pr. Kilom. Wäga huwitaw reis!

Robert. Oh see Schweitsi maa! Need Alpid! Need gletscherid! Neid ei unusta ma ialgi!

Doktor. Muidugi olite Teie ka ühes karjaste onnis?

Robert. Ja muidugi, mu armas, päewal ja öösel.
Saabasb. Suurepäralised lehmad, tore piim, kas pole tösi?

Robert (lorgnettega teda waadeldes). Ja suurepäralised härjad - ma näen neid praegu weel enese ees -

Doktor (poeb Saabasbergi selja taha).

Saabasb. Doktor, miks Teie mind siis siia üksi jätate?

Doktor. Auu, kellele auu tuleb anda! Teie olete päris oma koha pääl!

Robert (Saabasbergile). Kes see härra on, kui ma küsida tohin?

Saabasb. (esiteledes). Doktor Kusick, minu Hausfreund!

Robert. Wäga rõõmustaw, Doktori härra. Teie näite mulle nagu tuttaw olewat, meie oleme wist kuggil enne kokku puutunud.

Doktor. Wäga woimalik. Mina olen wangimaja arst.

Robert (kohkudes kõrwale). Araneetud, selle eest peab hoidma.

Mari (keskelt).

11. etendus.

Endised. Mari. Siis Bertram.

Mari. Härra Prillmann Monopolist! (Laseb sisse astuda ja läheb keskelt ära).

Kõik (naerawad).

Saabasb. Neapolist, tahab ta ütelda. (Kõrwale). Niisugust lammast ei ole weel ilmas nähtud.

Bertr. (peenelt riides suur põskhabe keskelt, kumardab igale poole). Schönsten, kuuten, aller besten aabent!

Saabasb. Tere tulemast, suur ja kuulus Europa laulja! Teie lasksite meid kaua oodata!

Bertr. Bitte entshuldijensi, meine ärrn!

Saabasb. Nimmensi wür kuut! Nimmensi wür kuut!

Doktor (kõrwale). Kui see sakslane on, siis olen mina hottentot!

Saabasb. Weel kord - südamest tere tulemast! (Pigistab tema kätt). Tank shoön! Tank

shöön!

Bertr. Immer lanksam, mein Freund! Sie machen meine ant kaput! Genug!

Saabasb. (esiteledes). Komertsradi proua - Kilomann - minu tütar.

Euphr. Rõõmustab mind väga.

Bertr. O schöne Donna! Herr Saabasberg, ihre Tochter ist wie aus Munt gefallen.

Saabasb. (esiteledes). Herr krahw Elhwenpein - härra Prillmann -

Robert (kõrwale). Tulise pihta, Bertram! Kust see poiss siia on saanud?

Bertr. (kõrwale). Pagan wotku, Robert! Mis sel siin tegemist?

Saabasb. Pite, härr Prillmann, wollen si - kontsert - anfang - enne wähe suupistet. Wabandage, et ma Saksa keelega hästi toimeme ei saa. Minu Saksa keele -

Doktor. Grammatika on kõõtja käes.

Bertr. Tuut nicht! Wie sie wollen. Mir ist kanz wurst!

Doktor. Tuletab väga rahwasõna meelde: armas maakeel awita!

Saabasb. Kas Teie meile täna palju pakute?

Bertr. Wiil aber kuut! Ich habe wiile shöne Sachen mit: ariettid, duettid, terzettid, kwartettid, krawattid, omeletid, kotlettid.

Saabasb. Jumal hoidku - kui palju ettisid ja tettisid! Suurepäraline kunstnik! Doktor, sellest saab peenike õhtu!

Doktor. Mulle saab sellestgi küllalt.

Robert (tasa). Selle mohe eest peab hoidma. (Muusika kostab väljast).

Mari (keskelt).

12. etendus.

Endised. Mari.

Mari. Kontsert algab - Kontswärk jeet looss. (Keskelt ära).

Saabasb. Minu härrad ja daamed, kui wacwaks wotaksite. Pitte, ärr Prillmann.

Iga härra (annab ühele daamele käe).

Rob. (pakub oma käe Euphrosinele).

Roosb. (awaldab selle üle pahameelt).
Pr. Kilom. (ootab et Bertr. temale käe pakub).

N. 15. Quodlibet.

Bertr. O liebe Liine, was machst du,
 Wenn ich besuchen komme?
 Du bist verschwunden wie im Nu?
 Kas ilus ilm on homme?
 Ma nägin täna halba und,
 Et väljas sadas rasket lund!
 O monopol, kroonu wiinapood -
 Gummi arabicum!

Damed.

Oh kuis imeilus kõlab,
 Kui ta laulab,
 Siis süda sulab!
 Küll on hääl,
 Preenike keel!
 Lõbus on meel,
 Kui laulab ta weel
 Nüüd kontserdi eel!
 Ja, ja, ja, ja!

Herrad.

On ilus küll,
 Kuid parem mull
 On väljas säääl
 Nüüd rõdu pääl,
 Kus istuda
 Võid mõnuga,
 Ja rüübata,
 Kus suitsu sääd
 Ning rõmsaks lääd!

Kõik.

Mis võiks ta meile laulda?
 Ja, ja, ja, ja!
 Me tahaks palju kuulda!
 Kui sa pole kurt ehk tumm -
 Tule kaasa, publikum!

Doktor (tagast järele). Oh publikumkum!

Mari ja Liisa (awavad keskukse).

Kõik (lähewad keskelt ära, pääle Roosbaumi ja Euphrosine).

13. etendus.Roosbaum. Euphrosine.

Roosb. (ärewalt). Minge aga, minge! Siin on üks wigur! See ei ole krahw, ja see teine ei ole sakslane!

Euphr. (ümberpöördes). Samuel, kuhu Te jääte? Härra Brüllmann hakkab kohe laulma. Tulge, papa pärib muidu Teie järele.

Roosb. Wabandage, kallis Euphrosine, aga mina ei woi nüüd mitte.

Euphr. Samuel, mis see tähendab? Mis saawad wõrad ütleva?

Roosb. Ütelgu, mis nad tahawad, Euphrosine. Teie isa rumaluste üle pean waikima. Aga Teie - Teie, preili!

Euphr. (haawatult). Härra Roosbaum, mis toonil Teie minuga konelete?

Roosb. Teie andsite sellele toonile põhjust, preili. Teie wõtsite minu armu awalduse lahkesti wastu, aga nüüd, kui see krahw Elfenbein -

Euphr. Samuel, kuidas wõite Teie nüüd -

Roosb. Euphrosine, mis tohän ma loota?

(Wäljas plaksutatakse käsa).

Euphr. Samuel, mis te teete! Nüüd jäin ma suure laulja ariast ilma.

Roosb. Mis on niisugune wilets, aria wäärt. Rääkige, kallis Euphrosine! Ütelge, et minu õnn kindel on ja weel selsamal tunnil ütlen ma Teie isale kõik. (Põlwitab).

Saabasb. (on kohe pärast käteplaksutamist sisse astunud).

14. etendus.Endised. Saabasberg.

Saabasb. (tuleb ettepoole). Ei ole tarwis, puuhhalter! Härra Niisugust häbematusust ei ole ma weel näinud, peigott! Sääl sees pakutakse suuri kunstiäsjü ja Teie ronite siin põlwede pääl minu tütre ees. Minu raamatuid peate Te pidama, härra raamatupidaja, aga mitte, aga mitte armulugusid pidama. Kasige minu silmist - augenplik!

Roosb. Härra prinzipal!

Euphr. Armas papa!

Saabasb. Alt munt!

Roosb. Ärge arwake -

Saabasb. Mis ärge arwake? Mina arwan, mis ma tahan, aga mitte mis Teie tahate.

Roosb. Ma toendan Teile, et -

Saabasb. Teie tõendate! Midagi ei saa Teie mulle toendada. Kas saate aru? Tehke, et Te minema saate. Tõendage mulle, et ära läinud olete.

Roosb. Ma lähen seniks ära, kuni Teie rahulikuks olete saanud ja mõistuse häält kuullete. (Ruttu keskelt äre).

15. etendus.

Saabasberg. Euphrosino.

Saabasb. Mõistuse hääl! Häbemata poiss 600 rublalise palgaga.

Euphr. Armas papa, kas ma võisin tema pääle kuri olla, kui ma temale silma waatasin?

Saabasb. Ara ütles midagi, ma woin juba mötelda. Ah du Cott, kuidas ma selle harimata inimese pärast wihastama pidin! Aga üks kindel mees saab enesest woitu! (Tõmbab sügawasti hinge ja koputab rusikaga wastu rinda). So - ma olen enesest woitu saanud! Tule minu tütar. Kuidu pandakse tähele, et me puudume. See oleks hirmus, kui seltskond sellest tembust ja põlwitamise loost teada saaks.

Euphr. (tema käe alt kinni wõttes). Ma woin sulle wanduda -

Saabasb. Ara wanner parem!

Euphr. Aga -

Saabasb. Lähme! (Viib Euphrosine poolwägisi keskelt ära).

Robert ja Bertram (paremalt poolt).

16. etendus.

Robert. Bertram.

Robert. Wana wennas, sina siin! Ütle ometi, kuidas sa siia said?

Bertr. Ma kõndisin supeluspaikasisid mööda ümber. Sääil oli suwel kaunis kena lõikus. Kui sügis tuli, siis hakkasin omale sooja pesa otsima. Mängisin Saksa ooperis tummasid osasid ja õppisin Saksa lauljate käest mõned wigurid ja sõnad ära ja - nagu sa näed, mu äri läheb üsna hästi!

Rob. Ja nüüd juhatas saatus truud kaaskannatajad jälle kokku.

Bertr. Ikka tasa ja targu! Wast saab siin möllu hulgas sehwti teha. Mõned väiksed asjakesed - uurid, rinnanõelad, käewõrud, mis neist muudgi häd.

Rob. Arwasin juba, see kaubakas ei ole millegi kõrgema jaoks loodud.

Bertr. (uhkelt). Härra, Teie lähete häbemataks

Rob. Suu pea, labane pikanäpumees! Minul on suuremad plaanid.

Bertr. Wõib olla ka kõrgemad. (Teeb käega poomise liigutuse). Aga ütle mulle -

Rob. Tasa, keegi tuleb. Mängi oma osa hästi edasi. Ära sisse kukku! (Ruttu pahemale poole ära).

Pr. Kilom. (keskelt).

17. etendus.

Pr. Kilomann. Bertram.

Pr. Kilom. Pardong, härr Kunstler, Teie puudumist pandakse seltskonnas tähele. Jumalik laulja, kas Teie ei rõõmusta meid jälle oma lauluga?

Bertr. Ganz entjejen. Ma olen väga õnnetu. Meine Stimme ist futsh.

Pr. Kilom. Oh du lieber Gott! Teie ehmatate mind ära. Jah, meie õhk, see hirmus külm -

Bertr. Ei, see hirmus palawus -

Pr. Kilom. Ma toon kohe jahutust -

Bertr. Ah, meine gnädige Frau - ist nicht nötig! Sie sind ein Schatz.

Pr. Kilom. Lüiga freundlich. Aga minu wiisakus ei luba niisuguseid meelitusi wastu wõtta.

Bertr. Thut nichts!

Pr. Kilom. Ma tunnen, kuidas Teie oma ilusat isamaad taga igatsete, kus tuld ja tuju on ja mitte nonda külm nagu siin kainenel põhjamaal.

Bertr. Ja, külm on siin küll, aga mitte kaine. O, ma kuulen, kuidas siin sagedasti lauldaakse: (laulab) Kui sa tahad wiina wõtta, wiina keldrisse siis tõtta!

Pr. Kilom. Ah, see on Wagneri ooperist "Palwe-rändajate koor". Jah, Saksamaal on ilus muusika!

Bertr. (laulab). Deutschland, Deutschland über Alles!

Pr. Kilom. Taewalik! See on Klinke ooperist "Elu keisri eest." See kõlab nagu lilienluft.

Bertr. Ja Zwiebelduft!

Pr. Kilom. Ja need ilusad Saksa linnad! Berlin, Hamburg -

Bertr. München -

Pr. Kilom. Leipzig -

Bertr. (laulab). In der grossen Seestadt Leipzig.

Pr. Kilom. See Mozarti "Don Juanist." Jumalik ooper! See kõla! See ilus wiis!

Bertr. Beethoven, Bach, Mozart, Müller, Maurer, Weber, Wagner, Waldteufel!

Pr. Kilom. Ah wie Schade!

Bertr. Wenn ich in deine Augen seh, Verschwindet ganz mein Leid und weh!

Pr. Kilom. Kui häameelega kuulaksin ma Teie imeilusat keele kõla, aga üks anständig frau ei tohi kaua ühe nooremehega nelja silma all olla. Adjö, jumalik laulja, auf Wiedersehen! (Pöörab minema).

Bertr. (teda seates). Auf Wiedersehen! Leben Sie wohl!

Pr. Kilom. (keskelt ära).

18. etendus.

Bertram üks.

Bertr. See tükib wägisi ligi. Jumalale tänu, et minema läks. Oleks wiimati weel kaela kíp-

punud. Kõige pahem see muidugi ei oleks, aga südame ajab täis, kui sul aega vähe on. Üleüldse on ilmas palju asju, mis mitte just õnnetused ei ole, aga siiski südame täis ajavad.

N. 16. Couplet.

Kord palli pääl wiibis üks peenike nees!
Sa taewas, kuis kõik säääl nii säras ja kees!

Säääl kallistes ehetes preilide tiib -
Ta ühe neist walib ja tantsule wiib.
Ta tantsu pääl neiuga kõnelda tahab -
Kuid paganä jalg - see küll wiltu siis lähab!

Tükk kleidi seest kärinal wälja siis käis -
See õnnetus pole - aga süda lääb täis!

Üks kõlbline härra ja peenike mees,
Kes tuntud ja auus oli seltskonna sees,
See naesukse kosis nii orna kui õis
Ja tema kord Doomele kõndima wiis.
Kui Pärnade wilus patseerisid säääl,
Siis korwu neil kostis üks mamseli hääl:
"Waat! Hedikest! Enne ta minuga käis!"
See õnnetus pole - aga süda lääb täis!

Üks ostis kord mütsi, mis tore ja eht
Ja suwel on kanda nii kerge kui leht.
Ta päha ta pani, sest ilm oli hää,
Kuid kewade ilma ei seda sa tää!
Kui kondides puusilla pääle ta sai,
Näe, wihane tuulehoog kiusu siis ai:
Ta häkitselt kahmas ja kübar siis käis!
See õnnetus pole - aga süda lääb täis!

(Läheb pahemale poole ära).

Rob. (tuleb keskest).

Roosb. (domino ülikonnas tema kannul).

19. etendus.

Robert. Roosbaum.

Roosb. Üks küsimus, härra -

Rob. (tuleb ettepoole). Mis Te soovite?

Roosb. Kui kaua peab see kommet kestma?

Rob. Ma ei tea. Käs aeg juba hiline on?

Roosb. Jätke naljad ja seletage!

Rob. Mida?

Roosb. Mis tarwis tângite Teie wôöra nime all siia sisse?

Rob. Herra, mis keolt Teie kõnelete?

Roosb. Pâris selget keelt! Ja seda keelt kõnelen ma edasi, kui Teie mitte jalamaid siit ei kao.

Rob. Ma palun majahärra käest kaitset tema teenijate pääletungimise wastu.

Roosb. Küll majahärral silmad lahti tehtakse Teie pettuse üle. Kaduge enne, kui see sünnib!

Rob. Teie lähete ikka rohkem häbemataks -

Roosb. Ma ei taha selles majas ja seltskonnas segadust sünnitada, muidu wiskaksin ma Teid läbi akna wälja. Teie kelm -

Saabasb. (Ludwig XIV ülikonnas, Euphrosine Orleani neitsi ülikonnas, Doktor Dunois'i ülikonnas ja Bertram Mephistophelese, tulewad keskest).

20. etendus.

Endised. Saabasb. Euphrosine. Doktor. Bertram.

Saabasb. (ruttu). Kes on kelm? Kes tohib minu majas olla kelm?

Euphr. Mu jumal! (Tasa). Samuel, mis Te teete?

Saabasb. (wihaselult Roosbaumile). Hirmus inimene! Puuhalter! Kas ma ei ütelnud, et Teie minu silmade alla ei tohi tulla?

Roosb. Härra Saabasberg, ma arwasin oma kohuseks -

Saabasb. Teie kohus on suud pidada!

Roosb. See eba krahw -

Saabasb. Eba krahw? Jumal, missugune tegu!

Roosb. See on petis!

Koik. Petis?

Saabasb. Häbemata inimene, olge wait! (Tuigub)
Oh jumal, mu pää läheb segi!

Doktor (toetab teda).

Euphr. (Roosbaumile). Teie surmate mu papa!

Doktor (tasa Euphrosinele). Olge mureta, see kannatab juba hää müksu ära.

Roosb. (Bertram.). Ka see on petis!

Bertr. Bei Gott, mis Teie minust tahate - du Lump!

Saabasb. Lufti! Lufti! Odekolonjet - seltersi

- baldriani! See inimene tapab mind ära!

Krahwi härra, härra Prillmann - ärge seda mulle pahaks pange -

Rob. Waigistage ennast. Mina mõistan niisuguseid päalekippumisi põlgtusega karistada.

Doktor. See mees oskab ennast aidata.

Roosb. Teie julgete ikka veel -

Saabasb. Wälja, jõe inimene, ehk ma kutsun politsei -

Roosb. Nendele on seda ennemini waja, pime wanamees. -

Saabasb. (meeletus wihas). Mis ta ütles? Pime wanamees? Wälja minu majast - ehk ma teen, mida pärast kahetseda tuleb. (Tahab tema pääle tormata).

Euphr. (wähele astudes). Papa!

(Tragiline grupe).

Doktor (tasa Roosbaumile). Müüd katsuge, et minema saate - asi läheb kirjuks.

Roosb. Mina taganen wägiwalla eest, pimeduse eest. Härra Saabasberg, meie saame üksteist veel näha. Euphrosine, jää jumalaga! (Keskest wälja tormates).

21. etendus.

Endised, ilma Roosbaumita)

Saabasb. Kuussada rubla palka - ja ütleb minu tütrele sina! Politsei!

Euphr. Papa, mis sa tegid -

Saabasb. Mitte ühte sõna enam! Krahwi härra, härra Prillmann, Teid beleidigtadi minu majas, seda ei kannata ma ära, see on mu surm. (Langeb leentooli ja surub käed näo ette).

Rob. (wôôrastele). Härrad ja daamed, minge natukeseks ajaks teistesse ruumidesse, ma katsun härra Saabasbergi tagustada.

Bertr. Ka mina katsun teda rahustada - guter alter Herr!

Euphr. Krahwü härra, Teie kätte usaldan ma meie maja õnne.

Rob. Olge mureta, armuline preili, ainult mõni minut - ja pidu läheb oma soodu edasi. (Ta tõrjub Euphr. ja doktori keskkusest välja).

22. etendus.

Saabasb. Robert. Bertram.

Saabasb. (kargab üles ja jookseb tuba mööda ümber).

Rob. ja Bertr. (tema järel).

Saabasb. Seda ei jõua ma välja kannatada, mu süda lõhkeb, ma saan krambi!

Rob. Härra Saabas -

Bertr. - berg.

Saabasb. Niisugune skandal - niisugune blamerimine -

Rob. Mõtelge oma terwise, oma wanaduse pääle.

Bertr. Jääge rahulikuks, wanahärra!

Saabasb. Teid beleidigtati minu majas, krahwü härra -

Rob. Selle pääle ei mõtle ma enam. -

Saabasb. Hää südamega inimene! (Kaelustab teda).

Rob. (warastab tal kaelustamise ajal lipsi noela ära).

Saabasb. (Bertramile). Ka Teie, suur kunstnik, olete beleidigtatud.

Bertr. Ganz vorbei!

Saabasb. Wäga hää inimene! (Kaelustab teda).

Bertr. (warastab tal kaelustamise juures kalli keti ära).

Saabasb. (molemaid kaenlas hoides). Sellest võib näha, kui auusad inimesed Teie olete. Tülge mu rinnale!

Bertr. Su rinnal kallis hingata.

Rob. ja Bertr. (lasewad oma pää tema rinnale

- ja warastawad tal ühe kuldse nõobi teise
järele ära).
- Saabasb. Ja minu tütar, minu ainuke laps! Ma
toukan ta enesest ära!
- Rob. Tõukate ära! Ei, see sõrmus pandiks, seda
ei tohi Te mitte teha! (Tõmbab tema sõr-
muse sõrmest ja warastab tal uuri tas-
kust).
- Bertr. O, mitte nii, böser Vater! (Tõmbab tal
kalli ninarätiku taskust).
- Rob. Kas ei wärise sa selle mõtte juures, et
oma lapse ära tõukad?
- Bertr. Wärisesid wapräd wallad! (Warastab tal
kalli sigarikasti ära).
- Saabasb. Sa jumal, kui wiisakad Teie olete, mu
härrad! Aga mina jään oma otsuse juurde!
- Rob. Seda otsust peab kõigutama! Siin näed
mind oma jälgade ees! (Põlwitab).
- Saabasb. Krahwi härra, mis Te teete?
- Bertr. Gieb Gnade - Rabenvater!
- Rob. ja Bertr. (wõtawad tema sukapaelad ja
kingaräätsad ära).
- Rob. Ma hoian Sinu jälgade ümbert seni kui
su süda pehmeks läheb.
- Bertr. Saa sulaks, külmand jää!
- Rob. Kogele andeksandmise sõna!
- Rob. ja Bertr. (on tal kingaräätsad ära wõt-
nud).
- Saabasb. (pool nutuga). Annan - andeks - ma
ei wõi enam -
- Rob. (teda kaelustades). Wõit on meie! Me
oleme temast jagu saanud -
- Bertr. Temalt kõik ära wõtnud, mis tema hin-
ge ja ihu koormas.
- Rob. Kas sul ei ole nüüd kergem?
- Saabasb. (pehmeks tehtud). Wäga kerge!
- Rob. Siis ruttu oma tütre juurde ja kuuluta
temale andeksandmist.
- Bertr. Adjö!
- Rob. Meie tuleme warsti järele.
- Saabasb. Aga warsti!
- Mõl. Warsti! (Saadawad teda kuni keskukseni
ja lükkawad wälja).

Rob. Hahaha!

Bertr. Ikka tasa ja targu!

Rob. Saak oli hää!

Bertr. Wanamehel oli terve kullassepa äri taskus!

Rob. Nüüd peab ruttu ära kaduma.

Bertr. Ja, kohe minema!

(Ruttawad parem. poolt ära).

Marsi muusika.

23. etendus.

Wôôrad rongis tulewad naljakates iseloomulistes kostümidest keskelt. Pr. Kilomann, Euphrosine ja Doktor on rongis.

N. 17. Balett ja solo.

Mari (tormab pärast baletti keskelt sisse).

24. etendus.

Endised. Mari.

Mari (karjudes). Wargad, rööwliid, appi! Armuline härra om paljas rööwit - pääläest jala-tallani!

Kôik (läbi segamini karjudes). Kus on wargad? Otsige, maja läbi!

Rob. ja Bertr. (tulewad paremalt poolt wäikeste mänguhobuste seljas, kihutawad woorastest korra läbi, woorad järeke ja hüppawad pahemalt ja paremalt poolt läbi akna wälja).

Kôik (jääwad imestades seisma).

N. 18. Lõpumuusika.

(E e s r i e).

IV. WAATUS.Rahwapidu.

Robert.
 Bertram.
 Proua Müller, lesk.
 Roosi, tema kasutütar.
 Mihkel.
 Pedak.
 Jakob.
 Politseinik.
 Esimene)
 Teine) kuulutaja.
 Kolmas)
 Soldat.
 Waatekastinaene.
 Laadalaulik.
 Tema naene.
 Wäntorelinängijad. Soldatid. Politseinikud.
 Poisid. Tüdrukud. Rahwas.

Korter alumisel korral. Tagaseinas keskel
 oonsus, kus sees kummiga kamin. Paremat= ja
 pahemat kätt ukсед, mis kõrwal olewatesse
 ruumidesse wiivad. Sissekäik paremat kätt
 taga, kamina kõrwal. Lauad. Toolid. Kummud.

1. etendus.

Jakob. Pr. Müller. Roosi. Politseiametnik.
Naabrid. Teenijad.

N. 19. Koor.

Koor. Nüüd otske maja sees,
 Ja seiske ukse ees
 Sest muidu kólwatud
 On jälle plehku põgenud.

Pr. Müller. Aga täewa pärast, nad pööravad mul
 terve korteri pahupidi.
Jakob (tuleb ühest kambrist). Mitte midagi ja
 kusegil mitte midagi!
Politseiam. Terve korteri oleme läbi otsinud,

aga leidnud ei ole midagi.

Roosi. Mitte ühele kirstule, mitte ühele kappile ei ole nad armu andnud -

Jakob. Ja ei leidnud ometi mitte midagi. (Waatab Roosi poole, tasa). Oi imet! Wäga kena lapsuke! Kuidas niisugune kena näoke siia on saanud?

Politseiam. Siin ei aita üksigi otsimine, need poisid on kus seda ja teist.

Jakob. Nad kadusiwad ometi korstnasse ära, peate säält otsima.

Politseiam. (jämedalt). Noh, ega ma ometi ei hakka korstnasse ronima?

Jakob. Jumal hoidku minu suud ütlemast, et politseinik kärmas kui korstaapühkiija peaks olema. (Roosi poole waadates). Küll on aga ilus lapsuke!

Politseiam. Lühidalt, meil ei ole siin enam midagi teha, nõnda et me siis läheme.

Jakob. Saage, ilusti koju!

Politseiam. Araneetud amet. (Läheb keskkukse kaudu ära).

Kõik (räägiwad läbiseigi). Tõesti, kadunud nagu tina tuhka! No need oliwad nutikad poisid. (Kõik lähewad keskest wälja).

2. etendus.

Jakob. Roosi. Pr. Müller.

Jakob. Wabandage prouakene ja preilikene, et me teile hiipälju tüli teeme. Jumal halastagu küll, ma olen päris otsas selle hirmsa otsimisega!

Roosi. Seda ma usun! Meie ei otsinud kaasa, aga oleme siisgi wäsinud, kas kukku wõi ümber.

Jakob (naerul suuga). Pole ka ime - õrnem sügu. (Kõrwale). Jumala eest, peenike tüdruk!

Pr. Müller. Kolm tundi kestis see otsimine!

Roosi. Ja meie ei saanud terwel oöl silma kinni.

Jakob (armsasti õhates). Kahju neist ilusatest silmakestest. Heitke nüüd woodisse ja magage lahedaks. Kui Te lahkesti lubate, siis

tulen ma teinekord Teid vaatama.

Pr. Müller. Ja, ja küll ikka.

Roosi (kõrwale). Seda oli veel vaja!

Jakob (ornade pilkudega Roosi poole). Mul on au jumalaga jätta. Kui ma Teile weerandgi nonda meeldiks nagu Teile mulle, siis oleks see häa sehw. Kui Te lubate, siis tulen ma warsti tagasi. Kullanukuke, rosinamarjake, suhkrutükike! (Ohkab). Selle wõtan ma oma küljeluuks, kas tulgu wõi tõrwa taewast. (Läheb Roosi poole wahtides keskelt ära).

Pr. Müller ja Roosi (saadawad ta wälja).

Rob. ja Bertr. (tulewad ahjukummist keskelt).

3. etendus.

Robert. Bertram.

Rob. Õnnelikult oleme niikaugemale jõudnud.

Tont isegi ei suuda seda suitsu enam wälja kannatada.

Bertr. Kuus tundi suitsu sees rippuda, sääl muutub juba läbi ja läbi singiks. (Silmab ühe laua pääl kohwi). Ah, kohwi, see on häa, ma ei ole nii kui nii veel hommikut söönud.

Rob. Poiss, oled sa hull? Siia ei wõi meie jääda, me peame teist pelgupaika otsima. Tuldakse - ruttu sinna sisse!

Mõlemad (ruttawad pahemale poole tuppa).

Pr. Müller ja Roosi (tulewad keskelt tagasi).

4. etendus.

Pr. Müller. Roosi.

Pr. Müller. Tänu jumalale, et sellest näsust lahti oleme! Nad pöörasiwad mul terve maja ümber!

Roosi. Ei, armas tädi, pidin ma ka just eila õhtu Teile juurde woorsile tulema, et seda kannatada. (Ukse pihta koputatakse).

Pr. Müller. Noh, kes säält siis jälle tuleo? Sisse!

Mähkel (tuleb paremas ülikonnas keskelt).

5. etendus.

Endised. Mihkel.

Mihkel. Tere hommikust, siit maja rahwas.

Roosi ja Mül. Waata imet -

Pr. Müller. Kas see ei ole -

Roosi. See on ju Mihkel!

Mihkel. Muidugi mina jah, hehe, ärge pahaks pange -

Pr. Mül. Ei, mitte sugugi. Tere tulemast!

Roosi. Aga, Mihkel, kuidas Teie siia saite?

Mihkel. No waadake, neiu Roosi, Te mäletate ju seda hirmust juhtumist kõrtsis. Pöögel kihutas mind seekord minema ja -

Roosi. Waene Mihkel!

Mihkel. Ei, he, he, see oli üsna minu meelt mööda, sest (mängib kübaraga) näete, neiu Roosi, Teie ei olnud ka enam sääl - ja et -

Roosi. No mis minul siis Teie teenistusega tegemist on?

Mihkel. Noh, seda saate kohe kuulda. Ma olen nüüd teise juures teenistuses, rentnik Juuriku juures, sääl meeldib mulle palju enam. (Tagasihoidlikult). Nüüd tulin ma punase Liisiga, meie lehmaga, koormat heinu linna tooma ja siis mõtlesin ma, sa tarwitad juhtumist ja ostad omale uue kuue, et siis õige toredasti tema ette ilmuda.

Pr. Mül. Tema ette?

Roosi. Lehma ette? Hehe.

Mihkel (kohmetult). Ja siis ma mõtlesin, siis - siis - saab näha, kas ta mind weel armastab.

Pr. Mül. Kes, Liisi?

Roosi. Lehm Teid armastab?

Mihkel (kohmetult). Mind armastab - lehm? Eh, siis peaksin ma ju härg olema. Ma arwan- (kohmetult) ah, minge ometi - nii ei tohi Teie mulle mitte otsa waadata! (Hoiab kübara häbelikult ees).

Roosi. Oi, Mihkel, kes siis nõnda kohmetu tohib olla.

Pr. Mül. Tule siia, mu poeg, istu!

Mihkel. Ei, kaske ma seisan, siis on mul enam kuraasi, sest muidu ei ole mul palju julgust.

Pr. Mül. See on õige!

Mihkel. Ma otsisin täna ka oma wana onu üles.

Mül. Ah, wana Pedaku, wangihoidja.

Mihkel. Õige. Pärast seda halba lugu nende kahe kelmiga sai ta koha päält lahti. Tal ei ole nüüd midagi teha ja arwas, kas me täna mitte, nimelt tema ja mina ja Teie ja Teie ja meie, täna, et ma kord siin olen, rahwapidule ei läheks. Ja nüüd ma tuln siia, et Teie käest küsida.

Pr. Mül. Ei, see mõte ei ole paha.

Roosi. Ah, tore! Niisugust rahwapidu ei ole ma weel näinud.

Pr. Mül. Ruttu, Roosi, tule kambrisse, tõnbame paremad riided selga. Sest saadik kui mu onnis tädi suri, ei ole ma rahwapidul käinud. Tule Roosi. Aga kus siis wana Pedak on?

Mihkel. Ta läks enne weel wäheks ajaks kõrtsi. Ta tahtis enne weel õli lampi kallata.

Pr. Mül. Oi, waata ometi, wõi kõrtsi! Ja mis pärast ei jäänud sina tema juurde?

Mihkel. Waadake, tädi, esiti igatsus ja teiseks tundmused - ja kolmandaks ei lähe ma mitte häameelega kõrtsi.

Roosi. O, mis pärast siis?

Mihkel. Ma olen sääl juba nõnda palju kolkkuda saanud -

Pr. Mül. Haha, ja, see on tähtis põhjus. Aga nüüd Roosi, ruttu teised riided selga ja siis ruttu minema! (Läheb pahemale poole kambrisse ära).

6. etendus.

Roosi. Mihkel.

Mihkel. Ah, kuidas ma rõõmustan, me saame hästi palju nalja näha. Kas tohin preilile kätt pakkuda?

Roosi. Ja, seda Te tohite -

Mihkel. Meist saab tore paar.

Roosi. Arwate?

Mihkel. Ma usun ometi.

N.20. Duett.

Roosi. Sääl tuleb noor ja priske mees,
Käe kõrwal wõtab mind,
Nii palaw päikse kiirte sees,
Ja käies leegib rind.
Ma annan rätti armsale,
Et seda kannaks ta.
Nii lähme järgi teistele
Me maale kondima!
Ja rõõmsalt tuksub süda mul,
Siis lustil otsatul.
Lalalalalala, juju, juhe!

Mihkel. Meest naist me warsti oleme
Sest poolt on Roosi neel,
Ei enam kanna Mihklike
Siis üksi rätti teel.
Ta kanda komps ja paraplü,
Wast koera näss weel ka,
Ja tõukab lapsewankertgi
Küll palehigiga.
(Arades). Uh, uh, uh!
Ta kaebab wagusi:
Oh, oh, oh!
Mis arm kõik kanda wõib.

Roosi. On armul oma rõõm,
Oma mure ka!

Mihkel. Mis jõuan, kannan siis,
Ma õnnelik mees!

Roosi. Lalalalalala, juju, juhe!

Mihkel. Uh, uh, uh!

Ta kaebab wagusi:
Oh, oh, oh!

Mis arm kõik kanda wõib!

Roosi. Mu Mihkel peene moega
Ja läbi tore mees,
Ei põllul ial wäsi ta,
Waid töötab kõige ees.
Kui õhtu koju tuleme,
Jõud kipub raugema,

Siis oma laulu ilmasse
 Ta hoiškab roomuga!
 Hääl kolab täies lõbu hoos,
 Just nagu maru woos!
Mihkel. Juhe, juhtali, jujujujuhe!
 Ja kui on mööda aastatkaks
 Ju abielu sees,
 Siis wahest hüppel lapsi kaks
 On juba meie ees.
 Joon rõõmu pärast purju siis
 Ja tõttan kõju ma,
 Ei puudu minnes lauluwiis
 Ning müts on wiltu ka.
 Juhe, ha, juhe, ha, jujujujuhe!
Roosi. Mu kallike, armas,
 Kuis armastan sind!
 Mu kallike, armas,
Mõlemad. Tule, musuta mind!
 Juhe, juhe, juhe! Ai, ai, a!
 Jujujujuhe! (Ruttawad keskelt ära).

7. etendus.

Pr. Müller üksi.

Pr. Müller. Nõnda nüüd olen ma walmis. Kus nad siis on? Hei, Mihkel, Roosi! Noor rahwas ei jõua ära oodata. Nüüd pean kohe järele minema - wõib olla, ehk saame Pedaku tee pääl kätte. (Läheb keskelt ära).
Rob. ja Bertr. (tulewad naesterahwa riietes paremalt poolt kambrist).

8. etendus.

Robert. Bertram.

Rob. (awab lühikese waheaja järele ukse ja räägib loomuliku häälega, ikka weel kambrist). Ehk on puhas tule, seltsimees.
Bertr. (ikka nõndasamuti). Ikka tasa ja targu! (Tulewad wälja).
Rob. (ikka nõndasamuti).

Niisugusel kujul ei wõi meile siin loodetawasti keegi midagi teha.

Bertr. Aga kuule, seltsimees, kui me kord sel-
lest najast õnnelikult väljas oleme, siis
katsume jalga lasta, mis sest muudgi
hädä!

Rob. Igatahes. Endised osad on siin otsas.

Bertr. Olgu siis kui praegusel kujul mõni
uus tükk kaela ei tule.

Rob. O, me murraksime meeste südameid, kui
pilpaid!

(Keskukse pihta koputatakse).

Bertr. (tasa, aralt). Ha, politsei!

Rob. (tasa). Arg memm! Nüüd algab meie riiete
vahetamise komedia uus waatus. (Kõwasti,
moonutatud naesterahwa häälega). Sisse!

Pedak (tuleb keskuksest).

9. etendus.

Endised. Pedak.

Pedak (ukse wahel). Pagan wotku - kas siin
elab Mülleri kesk?

Rob. (ikka moonutatud naesterahwa häälega).

O ja, härra on päris õigesse kohta -

Pedak. Kirewase päralt, kus ta siis on? Ega
Teie ise ometi toma ei ole?

Rob. ja Bertr. (ikka nagu ennemalt). Meie ole-
me Mülleri kaks õetütart.

Pedak. So, no siis on hää. Aga kas ei käinud
praegu siin üks noor poiss, kes -

Rob. ja Bertr. (ikka endist wiisi). Ja, siin
käis küll üks, aga see läks Mülleri tädi-
ga ühes ära.

Pedak. Tulise pihta! Mind nõnda tüssata, mind?!
Kes ma olin? Unterohwitser, mitmes lahingus
olnud, hm - ja! Poiss tellis mind siia, ja
tahtsime üheskoos rahwapidule minna.

Rob. ja Bertr. (nagu enne). Ja, aga see wõib ju
weel sündida.

Rob. (nagu enne). Tädi ütles, meie peame koju
jääma ja Teid ootama.

Bertr. (nagu enne). Ja siis wõime ühes Teiega
tagast järele tulla -

Robert (nagu enne). Ütles ta -

Bertr. (nagu enne). Tädi jah!

Pedak. So? Seda wiisi ütles ta, ilus, see meel-
dib mulle. Sarwiku päralt! Mis ütlevad
inimesed, kui nad mind wanapoissi kahe
niisuguse tugewa talutüdrukuga toredasti
ümberkondimas näewad. Noh, kui ma ka wana
olen, siis näen ma ikka veel üsna patent
wälja. Kes ma olin? Unterohwitser! Edasi,
käe alt kinni, namselid. (See sünnib).

N. 21. Quodlibet-Quadrille.

Pedak. Tulge neiuksed, kenaksed, tulge.

Rob. ja Bertr. Tule wanapoiss wahwa ja julge!
Koik kolm. Tänapäew on just lõbuks kui loo-
dud;

Wäljas märjake kosutab meid!
Ja, kosutab meid!

Pedak. Nüüd mu preilikene,
Kuis on su nimekene?

Rob. Mind hüütaks ikka Pauline.

Bertr. Ja mind hüütakse Alwine.

Pedak (wõtab neil kätest kinni). Pagana pih-
ta, missugused tugewad käed teil on. Teie
teete küll palju tööd, mis? Mis Teie siis
oige oskate?

Rob. Ma woin keeta,
Ma woin niita,
Kangaid liita,
Tõsta riita,
Kütta pliita,
Aega wiita,
Majas oues tallita.

Bertr. Ma woin nõelu,
Ma woin sõelu,
Riideid lappi,
Kui neid nappi,
Pesu pesta,
Juttu westa,
Wett ja puud ka winnata.

Koik kolm. Ei me hakka enam häbenema,
Waid lähme wälja lõbutsema!
Parem olek sääli
Wäljas aasa pääl;
Sellep meie puud,

Sinna ruttu nüüd,
 Ei me hakka enam häbenema,
 Waid lähme wälja lõbutsema!
 Tule nüüd, tule nüüd, kulla weli,
 Tule nüüd, tule nüüd tantsima.
 Kuule nüüd, kuule nüüd pilli neli -
 Süda hakkab hüppama!
 Lalalalalala!

Polka.

Kõik kolm (tantsides pah. kätt ära).

(E e s r i i e).

M U U D A T U S.

Rahwapidu.

Taga seina ääres poodide ja telkide rida.
 Kõrwal kiiged ja karusellid. Keskel einelaua
 telk, selle taga õhupall laewaga.

10. etendus.

Pr. Müller. Roosi. Mihkel. Rahwas. Soldatid.
Waatekastinaene. Wäntorelimängijad ja
laadalauulikud mängiwad ja laulawad ühel
aial mitut wiisi. Koik läbisegi.

Roosi. Ah, kui tore siin on!

Mihkel. Rõõmustab mind, kui see Teile lõbu
teeb.

Pr. Mül. Nüüd olome aga Pedaku onu üsna ära
kaotanud ja kos teab, kas me teda siin
rahwa mõllus enam kätte leiame.

Mihkel. Noh, me peame teda otsima.

Roosi. Ah, see ilus kiik!

Mihkel. Kas katsume wähe?

Roosi. Ma tahaksin küll, aga pää läheb keeru-

Pr. Mül. No, no, need on kargetawad kunsttükid.

Esim. kuulutaja. Ma palun, mu isandad, wäikest
andi ohulaewa hääks!

Mihkel ja Roosi. Ah, see on tore, seda peame

nägema -

Pr. Müll. Kudas ta siis üles läheb?

Es. kuulut. Weerand tunni pärast.

Mihkel (annab pisut). Weerand tundi veel. Lä-
heme siis seniks liikuma! (Ta läheb Roosi
ja pr. Mülleriga pehmat kätt kiigu poo-
le).

11. etendus.

Endised ilma nende kolmeta.

Waatekastinaene. Siin näete teie suurt ja
kuulust Pariisi linna.

Rahwas. Kus kõik ukсед ja aknad ilutuledega
kaunistatud on.

Laadalaulik (wiiluliga ja tema naene harfega
tulewad ettepoole).

N. 22. Laadalaulikulaul.

Naene. Kord pulmale reisis

Üks õnnelik paar,

Ta merele sõitis,

Kus kaugel on saar.

Mees. Kui sõitsiwad laiate lainete pääl,
Üks rööwel siis wastu neil keerutas
sääl.

Naene. Ta tüdruku wõttis

Ning peiukest löi,

Mees. Ja minema tõttis -

Peig üksinda jäi.

Mõlem. See mõrtsukas, rööwel, see werine mees,
Ei hooli ta armust, mis südame sees!
Ta puruks kõik teeb
Ja minema lääb!

Kõik (hõiskawad).

Pedak. Robert ja Bertram (tüdrukute riietes
tulewad).

12. etendus.

Endised. Pedak. Robert. Bertram

Pedak. Noh, tulise pihta, olen küll untermach-
witser olnud, mitmes lahingus olnud, aga
niisugust tungimist ei ole ma veel näi-
nud.

Rob. (ikka naesterahwa häälega). Ja, tõesti!

Bertr. (ikka nõndasamati). Nad rebiwad mul riided seljast katki.

Pedak. Ma wahin kas silmad pääst wälja, aga Mihklit ma ei leia.

Rob. See saab raske olema, teda leida.

Bertr. Ta istub wist mõne telgi all ja sööb praadworstisid.

Rob. Kõige parem oleks, Teie jääksite ka kuhugi istuma ja meie läheksime Mihklit ja tädi otsima.

Pedak. Ei ole juttugi tulise pihta, meie peame ühtekokku jääma.

Teine kuulut. Siin näete Teie tähelepanemise wäärilist tindikala.

Pedak. Ah, minge kus pagan oma tindikalaga.

Es. kuulut. Wäikest andi õhulaewa hääks!

Pedak. Ja, seda tarwis waadata. Kuna ta siis üles läheb?

Es. kuulut. Weerand tunni pärast.

Bertr. (warastab ümberseisjate taskutest asju).

Mihkel. Roosi ja pr. Müller (tulewad pahemalt poolt).

13. etendus.

Endised. Mihkel, Roosi, Pr. Müller. Siis soldatid.

Mihkel (silmas Pedakut). Wälk ja pauk, onu - sää! Te ju olete -

Pedak. Tont wõtku, kus Te nõnda kaua olite? Mülleri proua - rõõmustab mind.

Pr. Mül. Kes siis need kaks preilit Teiega ühes on?

Mihkel. Kaks talupreilit.

Pedak. Noh, kas Teie siis neid ei tunne? Need on ju Teie õe lapsed, kes juba kaua mind ootasiwad.

Pr. Mül. (imestusega). Minu õe lapsed?

Rob. (tasa). Nüüd oleme käes -

Bertr. (niisamuti). Nüüd läheb kirjuks -

Pr. Mül. (riideid ära tundes). Minu õe lapsed nad ei ole, aga minu õe riided küll mis

minu kambris rippusiwad.

Kõik. Kuidas?

Üks. Hei, minu ninarätik on ära warastatud.

Teine. Minu rahakott.

Kolmas. Minu uur!

Mitmed (karjuwad läbisogi) Kurat ja põrgu,
wargad, politsei!

Rob. (harilikult häälega). Nüüd, seltsimees, anna
jalgadele tuld!

Bertr. (hiisamati). Mis sest muudgi hääd!
(Pistawad plenkku).

Kisa. Pidage kinni, wõtke kinni! (Meid aetakse
taga).

N. 23. Muusika. (Polka).

(Korraga läheb keskmise telgi tagast
õhulaew üles).

Rob. ja Bertr. (istuwad laewas ja terwitawad
rahvast).

Pedak. Ha, säääl on need kelnid! He, he, wahid,
politsei!

Wahisalk (tuleb).

Pedak. Kaks kelmi tahawad säääl õhulaewaga
ära põgeneda - laske see riist õige ma-
na, andke tuld!

Soldatid (lasewad õhulaewa poole).

N. 24. Muusika.

(Õhulaew walub alla).

Soldatid (wotawad Roberti ja Bertrani kinni).

Üks soldat. Nüüd olete oneti jälle kord
kões, Teie peenikesed linnud. Noh, odake,
nüüd walwatakse teie järele paremini.

Bertr. Mis sest muudki hääd!

N. 25. Laul.

Rob. ja Bertr.

Tasemalt, tasemalt!

Sest lõbus läbi linna

On teie seltsis minna,

Kui weel nii ilus ilm!

Tasemalt, tasemalt, tasemalt!

Kui wiimaks lähku lääne,

Siis üsna kurwaks jääme,

Ja niiskeks läheb silm!
 Terwist weel
 Koju teel!

Kõik. Kui wiimaks lahku lääme,
 Siis üsna kurwaks jääme,
 Ja niiskeks läheb silm!
 Terwist weel -
 Koju teel!

(Robert ja Bertram wiidakse ära).

(L ô p p).

